

wroclaw.pl

Lecimy!

Wrocławianie chętnie wyruszają w podróż z wrocławskiego lotniska. Okazuje się jednak, że mieszkańcy pewnych osiedli robią to częściej niż innych.

str. 12

ISSN: 2719-7948

BEZPŁATNY BIULETYN INFORMACYJNY URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA

NR 47 (208), 4-10.12.2024

WYDRUKOWANO NA PAPIERZE EKOLOGICZNYM

str. 10-11

Co na mikołajki?

Jesienią sadzą zieleni. Zobacz, gdzie?

Pierwsze 20 drzew z 264, które przyjadą do nas z Holandii, rośnie już przy Kosmonautów. Zazelenianie trwa też na skwerach w centrum miasta.

str. 4

Zbadano miejski ruch we Wrocławiu

Mniej jeździmy samochodem, a więcej poruszamy się pieszo. Co jeszcze wyszło w Kompleksowym Badaniu Ruchu we Wrocławiu i 9 gminach?

str. 8

Kaligrafia uspokaja nerwy jak mantra

Zuzanna Chróścik uczy kaligrafii i zapewnia, że nie jest trudna, a dzięki starannemu i estetycznemu pisaniu możemy się doskonale zrelaksować.

str. 15

BĄDŹ NA BIEŻĄCO. ZAWSZE AKTUALNE INFORMACJE NA WWW.WROCLAW.PL

Szanowni Państwo,

wrocławianek i wrocławian jest 893 tysiące, czyli o prawie 250 tysięcy więcej niż w 2018 roku. To jedna z informacji, które płyną z Kompleksowego Badania Ruchu (KBR), które zostało przeprowadzone w tym roku we Wrocławiu i 9 otaczających gminach. Jak wypadliśmy?

Po raz pierwszy poniżej 40 proc. spadła liczba podróży samochodami, choć to wciąż najbardziej popularny sposób poruszania się po mieście. Ten ruch „dogęszcza” 250 tysięcy samochodów wjeżdżających z gmin okalających. Poprosiłem o porównanie Wrocławia z innymi miastami, które podobne badania przeprowadziły w ostatnich latach. Na tle Poznania, Gdańska wypadamy dobrze, a nasz modal split przypomina ten który jest... w Londynie.

W ciągu 6 lat wzrosła aż o 1/3 liczba podróży pieszych. Zaskakujące? Na pewno, choć przecież często teraz pada pytanie: „Czy już dziś zrobiłeś swoje 10 tysięcy kroków?”. Badanie we Wrocławiu pokazuje, że osiedla stają się kompaktowe, bo mamy dokąd chodzić pieszo.

A propos osiedli – widzimy, że tak jak w krajach zachodniej Europy życie mieszkańców coraz mocniej ogniskuje się na lokalnym „tu i teraz”. By jak najwięcej spraw, usług załatwiać na osiedlach. Dlatego od tego numeru biuletynu zamieszczanych będzie więcej informacji bliższych mieszkańcom. Już nie jedna, ale dwie strony informacji osiedlowych, które pomieszczą nawet 11 tematów. A do tego kody QR, bo papier ma ograniczoną objętość, a w internecie redakcja może rozwinąć skrzydła.

Pisałem, że wzrosła nam liczba podróży pieszych. Zachęcam do nich szczególnie w mikołajkowy piątek i sobotę. W Rynku o godz. 17 rozświecimy choinkę i będzie z nami Mikołaj, który zresztą do Wrocławia przyjedzie słynną ciężarówką pewnego komercyjnego napoju – ta impreza z kolei na pl. Wolności od 17.30 do 22. Wszystko razem sprawi, że centrum miasta w piątek i sobotę będzie trudno przejezdne. Poprosiliśmy policję o pomoc, ale zachęcam, by centrum samochodami omijać, a na jarmark docierać komunikacją miejską. Może tramwajem o, który będzie także udekorowany światełkami. Jak sanie Świętego Mikołaja.

Jacek Sutryk
Jacek Sutryk
prezydent Wrocławia

POGODA

CZW. 5.12	PT. 6.12	SOB. 7.12	ND. 8.12	PN. 9.12	WT. 10.12	ŚR. 11.12
4°C	4°C	5°C	5°C	3°C	3°C	2°C

KARTKA Z KALENDARZA

GRUDZIEŃ

5 grudnia 2022

otwarto 2,5-km odcinek Wschodniej Obwodnicy Wrocławia: od Grota-Roweckiego do ronda w Żernikach Wrocławskich. Kolejny odcinek ma zostać poprowadzony do al. Karkonoskiej, na wysokości ronda WOŚP.

6 grudnia 1987

przy ulicy Świdnickiej milicja aresztowała 30 Świętych Mikołajów. Informacja o tym wydarzeniu poszła w świat. Była to jedna z akcji Pomarańczowej Alternatywy, obnażającej absurdy PRL-u.

8 grudnia 1948

zaczęło działać Wrocławskie Pogotowie Ratunkowe, zastępując doraźne punkty pomocy medycznej stworzone po wojnie. Swoją pierwszą siedzibę w naszym mieście miało przy ul. Poniatowskiego 2.

9 grudnia 2022

przy ul. Sądowej 14 otwarto pierwszy we Wrocławiu sklep społeczny, przeznaczony dla osób w trudnej sytuacji finansowej. Aby zrobić w nim zakupy, trzeba mieć zaświadczenie z wrocławskiego MOPS-u.

10 grudnia 2019

Olga Tokarczuk odebrała Nagrodę Nobla w dziedzinie literatury. To pierwsza noblistka związana z Wrocławiem w jego powojennej historii. To autorka takich powieści, jak: „Księgi Jakubowe” czy „Bieguni”.

Wrocław przywraca dotacje na remonty

Po dwuletniej przerwie, w budżecie Wrocławia na 2025 rok ponownie znajdą się dotacje na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru. Łączna pula dopłat wynosi 7 mln złotych.

Bartosz Moch

Projekt budżetu Wrocławia na 2025 rok to rekordowe ponad 8 mld zł. Sytuacja finansowa miasta pozwala na przywrócenie dotacji na remonty zabytków, dlatego stosowna propozycja znalazła się w projekcie budżetu. 7 mln zł to bardzo zbliżona kwota do tych, które miasto przeznaczało na ten program w poprzednich latach.

Samych obiektów nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków mamy we Wrocławiu około tysiąca. Po Warszawie i Krakowie to największy taki zasób w Polsce. A właścicielami wielu z nich są podmioty, które samodzielnie mogą nie udźwignąć kosztów prac remontowych. Dlatego tak ważne dla nich jest dofinansowanie

Zasady dofinansowania

Dotacja może być udzielona w wysokości do 70 proc. nakładów koniecznych na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku.

Dofinansowanie dotyczy wyłącznie podmiotów, które mają tytuł prawny do obiektu wpisanego do rejestru zabytków, wynikający z prawa własności, użytkowania wieczystego lub trwałego zarządu. Tak jak w poprzednich latach,

UMW **Przedmieście Oławskie, kamienica z ul. Kniaziewiczza 17 – po remoncie stanowi prawdziwą ozdobę osiedla**

warunkiem otrzymania dofinansowania jest spełnienie łącznie tych warunków wobec obiektu budowlanego:

- położony jest w zwartej pierzejowej zabudowie pierwotnie mieszkaniowej; może też być samodzielnym budynkiem wielorodzinnym lub znajdować się na terenie wystawy WUWA
- znajduje się w złym stanie technicznym.

- ma dla Wrocławia istotne znaczenie historyczne.

Perły odzyskują blask

W przeszłości taki program pozwolił na remont wielu obiektów, które mają dużą wartość dla dziedzictwa artystycznego, architektonicznego i kulturalnego Wrocławia. W ten sposób odnowiono choćby Mezonetowiec przy ul. Kołłątaja, ale też liczne

kamienice w zwartej zabudowie z przełomu XIX/XX wieku. Przykładem mogą być budynki przy Kościuszki 37, Krasińskiego 21/23, Kniaziewiczza 17 i wiele innych zabytków z rejestru, w tym budynki mieszkalne z XVIII wieku łącznie.

Wszelkich informacji o dotacji udziela Wydział Architektury i Zabytków Urzędu Miejskiego Wrocławia, tel. **71 777 94 51**.

Mamy najlepszy spot na świecie!

Wrocław Miasto Przygody to najlepszy spot na świecie promujący miasto – zostało ogłoszone 27.11 na World Tourism Film Awards w hiszpańskiej Walencji. To podsumowanie wyników wszystkich międzynarodowych konkursowych festiwali filmów turystycznych i korporacyjnych, które odbyły się w 2024 roku. Wrocław w kategorii „Promocja Miasta” okazał się najlepszy. Organizatorem kampanii Wrocław Miasto Przygody jest Wydział Promocji Miasta i Turystyki UMW i Wrocławska Organizacja Turystyczna, a producentem filmu Grupa MagicLine (reżyser: Michał Zieliński).

30 Kreatywnych – rekordowa liczba kandydatów

W sobotę 30.11 zakończyły się zgłoszenia do 8. edycji konkursu 30 Kreatywnych Wrocławia, organizowanego przez portal www.wroclaw.pl. Wpłynęło ponad 300 zgłoszeń (dziękujemy!), co jest rekordem w historii konkursu. Są wśród nich inspirujące, wybitne osoby, inicjatywy i projekty, związane z Wrocławiem. Teraz do głosu dojdzie jury, które wybierze z tego znamienitego grona najlepszą trzdziesiątkę w kategoriach: biznes i technologie, nauka, kultura, sztuka i dizajn oraz społeczeństwo/miasto. Laureatów poznamy w kwietniu 2025 r. podczas uroczystej gali.

Żórawina dołączyła do Aglomeracji Wr.

STOWARZYSZENIE AGLOMERACJA WROCŁAWSKA **Maciej Koba, wójt Żórawiny, Tomasz Wiśliński, prezes Stowarzyszenia Aglomeracja Wrocławska, i Andrzej Szawan, sekretarz gminy Żórawina**

Dołączenie gminy Żórawina do Stowarzyszenia Aglomeracja Wrocławska na sesji rady 28.11 to otwarcie nowych możliwości współpracy z Wrocławiem i innymi gminami aglomeracji.

Redakcja

Dzięki tej decyzji gmina zyskuje dostęp do szerszej współpracy, która umożliwia realizację wspólnych projektów i pozyskiwanie funduszy na inwestycje w zakresie ochrony środowiska, edukacji czy rozwoju przestrzennego. Przynależność gminy Żórawina do Stowarzyszenia Aglomeracja Wrocławska ma także bezpośrednie korzyści dla mieszkańców i lokalnych przedsiębiorców. Wspólne inicjatywy, takie jak Karta Aglomeracyjna, Karta

Seniorsa Aglomeracji dają mieszkańcom gminy prawo do wielu zniżek, zachęcając do korzystania z dostępnej infrastruktury, wspierając tym samym rozwój turystyki lokalnej. Istotnym elementem działania Stowarzyszenia jest też intensyfikacja współpracy Wrocławia i gmin obszaru aglomeracji wrocławskiej, poprzez realizację wspólnych spotkań, wspierających tworzenie nowych pomysłów i innowacyjnych rozwiązań w zakresie transportu publicznego czy aktywności gospodarczej.

Kiedy dyżurują radni?

Spotkania z radnymi miejskimi odbywają się w godz. 15 – 16.30 w Sukiennicach 9 (pok. 204 i 205). Najbliższe dyżury mają: wiceprzewodnicząca Rady Miejskiej Magdalena Razik-Trziszka 5.12 (w godz. 14.30–16) i radni 11.12 – Sławomir Czerwiński i Agnieszka Dusza, 18.12 – Piotr Uhle i Igor Wójcik.

➤ **Aktualny harmonogram dyżurów na wro.news/dyzury-radnych**

Przy Kosmonautów już rosną pierwsze z 264 drzew

W środę 27 listopada pierwszy platan klonolistny po podróży z Holandii stanął na działce przy pętli autobusowej na ul. Kosmonautów. To jedno z drzew z dużo większej partii do posadzenia w tamtej okolicy. Z holenderskiej szkółki na razie przyjechało do nas 20 drzew z 264, które będą sadzone do końca marca 2025.

Blazej Organisty

Sadzenie wzdłuż ulicy Kosmonautów oraz na działce przy pętli autobusowej zaczęło się w środę 27 listopada od dwóch platanów klonolistnych. Inne gatunki i odmiany to: klony zwyczajne, klony jawory, topole osiki, lipy drobnolistne i srebrzyste. Musiały być dobrane do panujących u nas warunków klimatycznych oraz do miejsca, w którym będą rosły.

Specjalne wymagania

– Mają tolerować na przykład częste przechodzenie temperatury przez zero, a także zanieczyszczenia generowane przez samochody – wyjaśniał Wojciech Kaim z Wrocławskich Inwestycji. – Charakterystyczne dla tego zadania jest to, że są to drzewa bardzo duże. Według wymogów środowiskowych muszą mieć przynajmniej 30 cm w obwodzie na wysokości metra. Wysokość zależy od gatunku. W przypadku platana może być to nawet 9 metrów – opisywał Kaim.

Sadzenie młodych roślin takich rozmiarów wymaga zakotwiczenia pod ziemią, żeby nie przewrócił ich wiatr. Grunt przy korzeniach, zabezpieczonych workiem z juty i siatką, jest wymieniony na uro-

Tak (nawet 9 m) wysokie drzewa wymagają specjalnej techniki sadzenia tzw. zakotwiczenia w gruncie

dzajny hummus. Sadzonki będą na początku poddawane wspomagającym zabiegom pielęgnacyjnym. W okolicy pętli i placu budowy szpitala pojawią się też krzewy (22 910 sztuk: berberysy i śnieguliczki), trawy oraz inne rośliny. Koszt zielonej inwestycji to ponad 3,4 mln zł.

To de facto druga część zazieleniania Kosmonautów. Pierwsza odbyła się podczas przebudowy tej ulicy. Posadzono wtedy 394 drzewa: platany klonolistne, klony jawory oraz klony zwyczajne. Wiele wskazuje na to, że wszystkie się przyjmą. – Do wymiany mamy zaledwie kilka sztuk, co

zrobimy zimą – informuje Wojciech Kaim z WI.

A co w planach?

Przed nami sadzenie drzew przy Pomorskiej (jesienią lub zimą tego roku), alei Armii Krajowej (trwa procedura przetargowa na 625

sztuk), a także przy: Powstańców Śląskich, Grabiszyńskiej, Hallera, Jana III Sobieskiego, Krakowskiej, Ślęskiej i Borowskiej.

Na te i inne plany sadzenia, oraz inne zielone inwestycje, w budżecie na 2025 zapisano 20 mln zł. Wśród planowanych zadań jest zastępowanie betonu roślinami m.in. na placu przed Centrum Historii Zajeżdźnia, przy ulicach Suchoj i Borowskiej czy na placu wejściowym na Promenadę Staromiejską przy ul. Świdnickiej.

Ci, co zazieleniają

Zazielenianiem miasta zajmuje się także Zarząd Zieleni Miejskiej we Wrocławiu, który wiosną tego roku posadził w parkach, na innych terenach zielonych i przy ulicach 1200 drzew i ponad 37 tys. krzewów. Jesienią natomiast zamierza dodać 1700 kolejnych drzew. Jest jeszcze akcja WRO-śnij we WROcław, która pozwala rodzicom na zasadzenie drzewka na cześć nowo narodzonych dzieci. W ramach tego programu przez kilka lat Wrocław wzbogacił się o 3700 sadzonek. Urzędnicy podają, że od 2019 roku we Wrocławiu posadzono, w ramach różnych akcji, programów czy zadań inwestycyjnych, około 25 tys. drzew.

Gdzie kupimy w tym roku żywą choinkę?

Gmina Wrocław wyznaczyła w tym roku pięć miejsc, w których kupimy żywą choinkę. Oczywiście oprócz tych, które należą do miasta, prawdziwe choinki będziemy też mogli kupić na terenach prywatnych, targowiskach, w marketach czy na parkingach przy galeriach handlowych.

Robert Migdał

Oto miejsca przeznaczone do sprzedaży choinek w 2024 r., które wyznaczyło Biuro Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego Wrocławia. Sprzedaż drzewek w tych lokalizacjach może ruszyć już od 1 grudnia:

- ul. Skarbowców róg ul. Sowiej,
- ul. Zaporoska róg ul. Gajowickiej, obok obiektu magazynowego,
- ul. Pułaskiego róg ul. Kościuszki – przy parkingu,

- ul. Komandorska róg ul. Sanockiej,
- ul. Bema róg Drobnera.

Koszt choinki będzie ustalał sprzedawca.

– Poza tym choinki będzie można kupić na targowiskach gminnych, m.in. na Bazarze Komandor, Ryneczku Jemiołowa, Targu na Ptasiej oraz na targowisku przy ul. Lotniczej – informuje Edyta Niebiańska z Biura Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Miasto szuka operatorów CAL-i na lata 2025-2026

Centra Aktywności Lokalnej prowadzone są we Wrocławiu przez organizacje pozarządowe i dofinansowywane z budżetu miasta. Obecnie działają 22 takie placówki. Kto zajmie się ich prowadzeniem przez najbliższe dwa lata? Dowiemy się do końca roku.

Maciej Wołodko

22 listopada ogłoszony został otwarty konkurs. Zainteresowane organizacje mają czas na złożenie ofert do 12 grudnia 2024.

Jak się zgłosić?

Zadanie polegać będzie na prowadzeniu CAL-a na wybranym osiedlu Wrocławia. Ma on sprzyjać tworzeniu warunków do rozwoju i wzmacniania lokalnej społeczności osiedla, aktywizować i integrować jego mieszkańców. Ma być dostępny dla nich przez min. 5 dni w tygodniu, wspierać oddolne inicjatywy i zapewniać bogaty kalendarz osiedlowych wydarzeń.

Jedna organizacja pozarządowa może złożyć ofertę tylko na jeden CAL na wybranym osiedlu Wrocławia. Oferty należy wypełnić i wygenerować za pomocą aplikacji NGO GENERATOR. Po ich wydrukowaniu muszą zostać podpisane przez osoby upoważnione do składania oświadczeń woli ze strony oferenta i złożone w wersji papierowej (każda strona oferty w formacie A4) w Wydziale Partycypa-

cji Społecznej Urzędu Miejskiego Wrocławia, ulica Gabrieli Zapolskiej 4, pokój 120. Trzeba to zrobić do poniedziałku 16.12.2024 roku do godz. 12. Informacja o wynikach weryfikacji formalnej opublikowana zostanie do 20.12.2024, a informacja dot. opinii i wyboru ofert – do 31.12.2024. Więcej szczegółów w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego Wrocławia na stronie wro.news/cal-konkurs.

Ponad 6 mln na 24 CAL-e

W 2025 roku Wrocław planuje przekazać na działania CAL-i 6,2 mln zł. Ostateczna kwota zostanie ustalona po uchwaleniu budżetu miasta przez Radę Miejską. To o 15 proc. więcej niż w roku 2024. W 2026 roku chce wyasygnować na ten cel 6,8 mln. Środki podzielone zostaną pomiędzy 24 CAL-e. Dwa nowe (obecnie działają 22) gmina chciałaby uruchomić od nowego roku na Szczepinie i Zakrzowie.

Gdzie mogłyby powstać? Na Szczepinie aktywizację i integrację lokalnej społeczności będzie można prowadzić w budynku Klubu

CAL na Kowalach powstał w niecałe 2 lata, budowa kosztowała prawie 1,7 mln zł, otwarto go 30.09.2021

Osiedlowego Szczepin przy ul. Zachodniej 1. Na Zakrzowie będzie można skorzystać z nowo powstałego budynku na terenie Aquaparku Zakrzów przy ul. Wilanowskiej 29a.

Czym się zajmują?

Wszystko zależy od tego, jakie potrzeby zgłaszają mieszkańcy osiedla. Bo to oni są tutaj współgospodarzami. W niektórych Centrach

odbywają się zajęcia dla seniorów, gdzie indziej popołudniowe zajęcia dla dzieci. Są CAL-e, w których działają osiedlowe sceny teatralne, kluby gier planszowych czy zajęcia z nauki języków. W sytuacjach kryzysowych (takich jak lockdown czy powódź) CAL-e zamieniają się w centra sąsiedzkiej pomocy.

Każdy z nich jest inny. Bo nie ma też we Wrocławiu dwóch takich samych osiedli.

– CAL-e to nie budynki, a ludzie. To przede wszystkim aktywne i zintegrowane mieszkanki i mieszkańcy osiedla, którzy korzystają tylko z lokalu oraz wsparcia menedżera lub menedżerki CAL-u oraz animatorów lub animatorek z NGO, którego Gmina wyłoni w konkursie – podkreśla Krzysztof Ziental z Wydziału Partycypacji Społecznej.

➤ Więcej na wro.news/cal-25/26

Konsultacje prawne i cyfrowe przy Grodzkiej

Do końca roku z porad udzielanych przy Grodzkiej 7 można skorzystać dwa razy w tygodniu. Dotyczy to zarówno konsultacji społeczno-prawnych dla mieszkańców, jak i konsultacji cyfrowych dla seniorów.

Redakcja

Seniorze, chcesz nauczyć się sprawnie posługiwać telefonem? A może chciałbyś dowiedzieć się, jak przesłać znajomym wirtualne życzenia świąteczne? Przyjdź i rozwijaj swoje umiejętności pod okiem specjalistów Punktu Konsultacji Cyfrowych dla Seniorów.

Doświadczeni eksperci oferują tu bezpłatną pomoc w zakresie obsługi smartfonów, komputerów, tabletów, a także w rozwiązywaniu problemów związanych z oprogramowaniem, aplikacjami czy bezpieczeństwem w sieci. Konsultacje przeznaczone są dla osób po-

czątkujących, ale i tych, które chciałyby pogłębić swoją wiedzę i umiejętności. Do końca roku odbywają się dwa razy w tygodniu – w środy i piątki w godz. 14–19.

A jeśli masz problem natury prawnej, przyjdź na poradę do Punktu Konsultacji Społeczno-Prawnych. Tutaj może przyjść każdy mieszkaniec Wrocławia (nie tylko senior), aby otrzymać wsparcie prawnika, doradcy obywatelskiego czy też innego eksperta, ale również dowiedzieć się o projektach realizowanych przez inne organizacje (m.in. szkoleniach, warsztatach i pozostałych miejscach wsparcia). Do końca roku

porady także odbywają się częściej – w poniedziałki i czwartki w godz. 14–18.

Zapisy na konsultacje odbywają się telefonicznie pod numerem 576 100 720, mailowo pod adresem: kontakt@przyszlosc-pokolen.pl lub osobiście przy ul. Grodzkiej 7, a udział w nich jest bezpłatny.

Inicjatywę, nieprzerwanie od 2021 roku, prowadzi Fundacja Przyszłość Pokoleń. Celem projektu jest wsparcie potrzebujących mieszkańców Wrocławia w ich codziennych problemach. W ciągu 3 lat Fundacja w swoich punktach udzieliła łącznie niemal 1000 porad.

Konsultacje cyfrowe dla seniorów cieszą się ogromną popularnością

Linia 0 na spotkanie z Mikołajem

W piątek 6 grudnia na Rynku zaplanowano imprezę mikołajkową wraz z rozświetleniem choinki. Aby łatwiej było dojechać, specjalnie z tej okazji w piątek uruchomiona zostanie zazwyczaj weekendowa linia „zero”. Kursować będzie od godz. 16 do 21 na swojej trasie, czyli pojedzie z zoo przez rondo Reagana i pl. Wróblewskiego, przez Pułaskiego do dworca głównego PKP, dalej przez Świdnicką, Szewską, pl. Bema, rondo Reagana do swojej pętli przy zoo.

Autobusy wracają na swoje trasy

Kończy się remont ulicy Mościckiego (na odcinku od ul. Topolowej do Chińskiej) i od soboty 7 grudnia 2024 na stałe trasy wracają autobusy linii 114, 125 i 245.

Rowerem wygodniej przez Biskupin

Trwa ostatni etap remontu nawierzchni ul. Olszewskiego – od Gersona do Bacciarrellego. Drogowcy jeszcze w grudniu zakończą prace, a projektanci zaczną przygotowywać dokumenty potrzebne do budowy drogi rowerowej. Chodzi o długi odcinek od Tramwajowej do Gersona. Przebiegać będzie po północnej stronie Olszewskiego. Miasto ogłosiło właśnie przetarg na projekt tej trasy oraz jednocześnie dla drogi dla pieszych i rowerzystów po północnej stronie ul. Dembowskiego na wysokości parku Szczytnickiego.

Remont na Leśnicy i zmiany na liniach

Od soboty 7 grudnia autobusy 137 i 937 zmienią nieco trasy. Ma to związek z remontem skrzyżowania ulic Dolnobrzeskiej, Krępickiej i Wolskiej. Linie te z pętli „Leśnica” pojadą ze Średzkiej przez Wolską do Dolnobrzeskiej. W drodze powrotnej kursować będą z Dolnobrzeskiej, skręcać w Mołczyńską i dojadą do Krępickiej.

Świąteczny tramwaj na ulicach Wrocławia

W mikołajki na ulice miasta wyjedzie Świąteczny Tramwaj MPK Wrocław, który do 6 stycznia będzie umiłał codzienne podróże wrocławian. A że wrocławskie tramwaje są wyjątkowe, potwierdziła to także nagroda, którą otrzymała nasza Pesa Twist. Przeczytajcie.

Agata Zięba

Świąteczny tramwaj będzie w tym roku udekorowany jeszcze piękniej. Dekoracje pojawią się zarówno na zewnątrz, jak i w środku. Spotkamy go na różnych liniach. Ma wprowadzić klimat w podróż do szkoły czy pracy. Ale nie tylko. Wokół całej akcji zaplanowano szereg atrakcji i konkursów. Szczegóły zostaną ogłoszone na stronie MPK oraz w mediach społecznościowych, a także na profilach Wrocławia.

Wyjątkowe tramwaje

Mamy słynne „Niebieskie tramwaje”, tramwaj świąteczny, a teraz jeszcze ikonę designu.

Tramwaj PESA Twist, który codziennie przemierza ulice miasta, zdobył prestiżową nagrodę w konkursie Dobry Wzór 2024, organizowanym przez Instytut Wzornictwa Przemysłowego. Wyróżnienie to potwierdza, że innowacyjność i design mogą

Tak prezentował się tramwaj w świątecznej odsłonie w ubiegłym roku. W tym wyjedzie na tory 6 grudnia

iść w parze z funkcjonalnością w transporcie publicznym.

Innowacje i... prostota

PESA Twist to najnowsza generacja tramwajów, które zachwycają nie tylko wyglądem, ale także technologiami. Jest niskopodłogowy, klimatyzowany, a jego wnętrze zaprojektowano tak, by spełniało wymagania zarówno pasażerów, jak i operatorów pojazdu. Dzięki systemowi odzyskiwania energii oraz bateriom

pozwalającym na jazdę bez zasilania z sieci, tramwaj jest również przyjazny środowisku.

O nagrodzie zdecydowało również wzornictwo tramwaju, które charakteryzuje się prostotą i funkcjonalnością. Jasne, przestronne wnętrze, LED-owe oświetlenie i ergonomiczne rozwiązania. Dodatkowo tramwaj został dostosowany do potrzeb osób o ograniczonej mobilności. Tym samym PESA Twist dołącza do grona najlepiej zapro-

jektowanych produktów i usług na polskim rynku. Warto też wspomnieć o aplikacji PESA VR Experience, która również została wyróżniona – to nowoczesne narzędzie pozwalające na wirtualne spacerować po pojazdach i ich konfigurację.

Nagroda Dobry Wzór 2024 to nie tylko prestiżowe wyróżnienie i sukces producenta, ale także dowód na to, że Wrocław stawia na innowacyjność w transporcie publicznym.

Rower miejski w aglomeracji od 2025 r.

W grudniu rowery miejskie znikają z ulic Wrocławia. W przyszłym roku system Wrocławskiego Roweru Miejskiego wróci w nowej aglomeracyjnej odsłonie. Co to oznacza dla wrocławian? Jeszcze więcej jednośladów i stacji! Przeczytajcie.

Wrocławski Rower Miejski znika na zimę, by powrócić w nowej odsłonie

Redakcja

Wrocławski Rower Miejski ma 13 lat. Był jednym z pierwszych takich systemów w Polsce. Od 2011 r. rozrósł się blisko 17-krotnie.

W systemie WRM zarejestrowanych jest obecnie ponad 84 tys. użytkowników, którzy tylko w tym roku wypożyczyli rowery ponad 1,5 mln razy. Do takiego wyniku przyczynili się również mieszkańcy 5 gmin, które dołączyły do WRM w połowie 2023 r. A w nowym roku ma być ich jeszcze więcej. – Dołączenie do nowego systemu zadeklarowały: Czernica, Kobierzyce, Kąty Wrocławskie, Siechnice i Wisznia Mała. W sumie w 2025 roku miałyby

w nich powstać 22 stacje, dzięki czemu system zwiększyłby się o 220 jednośladów. Umowa zakłada również zwiększenie tej liczby w kolejnych latach – dodatkowe 12 stacji i 120 rowerów do 2027 r. Obecnie jesteśmy na etapie podpisywania porozumień – mówi Sławomir Gonciarz, zastępca dyrektora Wydziału Inżynierii Miejskiej.

Na nowy system ma się składać 240 stacji (obecnie 230) oraz 2400 jednośladów (obecnie 2300). Nowa umowa ma obowiązywać przez 5 lat. W kolejnych latach liczba stacji oraz rowerów ma się jeszcze zwiększyć – w 2026 roku o 3 stacje i 30 jednośladów, i w 2027 – o kolejne 2 stacje i 20 rowerów.

Popowice: nowa droga i 116 miejsc postojowych

Będzie rozbiórka 81 garaży przy ul. Białowieskiej. W ich miejscu powstanie nowa droga dojazdowa do Portu Popowice. Będzie mogło z niej korzystać blisko 7 tys. mieszkańców tego osiedla. Urzędnicy wprowadzili do dokumentacji zmianę, dzięki której w pobliżu nowej drogi przybędzie 116 nowych miejsc postojowych.

Redakcja

Nowa ul. Białowieska to jedyny sposób dojazdu do mieszkań dla ok. 7 tys. osób, głównie z programu Mieszkanie Plus, który jest rządowym projektem wspierającym budowę tanich mieszkań. Dziś w miejscu, gdzie ma powstać ta droga, stoją garaże.

Projekt budowy nowej drogi sięga 2009 roku, kiedy to zatwierdzono plan zagospodarowania przestrzennego tego terenu. Już wtedy wiadomo było, że garaże będą musiały zniknąć, aby powstała droga z chodnikami i ścieżkami rowerowymi. – Prawo pozwala w takich przypadkach na wykup garaży pod budowę drogi publicznej, ale chcieliśmy znaleźć rozwiązanie satysfakcjonujące obie strony – wyjaśnia Tomasz Janowski z Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta we Wrocławiu.

Żeby ukończyć inwestycję

Nowa droga jest niezbędna, aby zapewnić dojazd blisko 7 tys. mieszkańców nowych budynków, w tym także mieszkańcom z rządowego programu Mieszkanie Plus. Bez tej drogi inwestycja z programu Mieszkanie Plus nie może być ukończona. Poza tym, obok nowej drogi, powstanie 116 ogólnodostępnych miejsc parkingowych. – Jest to wynik analizy dokumentacji i rozmów z właścicielami garaży – tłumaczy Janowski.

Właściciele garaży, którzy nie przyjęli propozycji wykupu

i ceny proponowanej przez dewelopera, stracą swoje garaże w wyniku specjalnej procedury budowlanej, ale dostaną odszkodowanie. Wartość tego odszkodowania będzie ustalona przez rzeczoznawcę, czyli specjalistę, który oceni, ile jest wart każdy garaż. Odszkodowanie wypłaci miasto Wrocław na podstawie umowy z inwestorem zewnętrznym. Ze względu na dużą liczbę właścicieli garaży proces wypłacania odszkodowań może potrwać nawet kilka lat, zwłaszcza jeśli ktoś odwoła się od wyceny rzeczoznawcy. Każdy właściciel ma takie prawo. Jeśli jednak właściciele garaży w krótkim czasie oddadzą swoje nierucho-

mości, ich odszkodowanie wzrośnie automatycznie o 5 proc.

Zgoda od urzędników

– W ostatnich dniach złożony został wniosek ZRID, czyli Zezwolenie na Realizację Inwestycji Drogowej. Taką zgodę wydaje Wydział Architektury i Budownictwa Gminy Wrocław. Jeśli zgoda zostanie wydana, wojewoda powoła biegłego rzeczoznawcę od nieruchomości, który wyceni wartość wykupu garaży po wcześniej przeprowadzonej inwentaryzacji. Biegły musi pochodzić spoza powiatu, w którym ma nastąpić wycena. Biegły na podstawie cen sprzedaży podobnych

obiektów w okolicy w ostatnich miesiącach oraz swojej wiedzy technicznej oceni wartość garaży i wskaże cenę wykupu. Właściciele garaży otrzymają rekompensatę zgodną z tą wyceną. Pieniądze zostaną przebrane na ich konta i wyznaczony zostaje termin opuszczenia garaży – wyjaśnia funkcjonowanie procedury Tomasz Sikora z wrocławskiego magistratu.

Sąd niezależnie od budowy

Po tym czasie zaczną się wyburzenia obiektów i zacznie powstawać nowa ul. Białowieska. Gdyby właściciele garaży nie zgadzali się z wyceną rzeczoznaw-

cy, mogą się od niej odwołać, jednak nie wstrzymuje to prac. Odwołanie trafia do sądu, który w pierwszej lub kolejnych instancjach rozstrzygnie, czy wypłacone pieniądze na podstawie wyceny rzeczoznawcy pokryły wartość nieruchomości, czy też wycena była za niska albo za wysoka. Proces sądowy jednak toczy się niezależnie od prowadzonej budowy. Jego przebieg i czas trwania nie ma wpływu na wyburzenie czy budowę nowej ul. Białowieskiej. – Jest jasne, że te garaże były istotne dla ich posiadaczy. To społeczność ludzi znających się kilkadziesiąt lat, wspólnie spędzających czas, mających wspólną historię. Ale musieliśmy położyć na szali: sto garaży czy obsługa bytowa 7 tysięcy osób. Stąd konieczność wykupu – podkreśla Tomasz Sikora.

Łatwiej i bezpieczniej

Nowa droga nie tylko ułatwi dojazd do osiedla z ul. Popowickiej, ale też poprawi bezpieczeństwo mieszkańców. Będzie wyposażona w chodniki i oświetlenie. Nowe miejsca parkingowe też będą oświetlone i będą miały odwodnienie, aby woda deszczowa mogła swobodnie odpływać do kanalizacji. Budowę nowego układu drogowego i miejsc parkingowych zrealizują inwestorzy zewnętrzni, budujący w tej części osiedla Popowice. Wśród nich są też inwestorzy z rządowego programu Polski Fundusz Rozwoju Mieszkanie Plus. Prace nad budową drogi mają rozpocząć się w przyszłym roku.

Rozbiórka na Bastionie Sakwowym? To 2. etap prac

Od rozbiórki budynku toalety i betonowych elementów na szczycie wzgórza rozpoczęła się kolejna część rewitalizacji Bastionu Sakwowego we Wrocławiu. Trwające prace są zakontraktowane na ponad pół roku i mają kosztować 6 mln zł. Co wchodzi w ich zakres i czy obiekt będzie dostępny dla mieszkańców?

Blazej Organisty

Pierwsza część rewitalizacji Bastionu Sakwowego zakończyła się na przełomie wiosny i lata tego roku, z kolei późną jesienią rozpoczął się etap drugi (miejsce jest cały czas otwarte dla mieszkańców i turystów).

Zarząd Inwestycji Miejskich we Wrocławiu pokazał zdjęcia mo-

dernizowanego budynku toalety (z końca XIX wieku), który będzie przebudowany i dostosowany dla osób z niepełnosprawnością.

Prace rozbiórkowe są też prowadzone na szczycie wzgórza, gdzie, w ramach tego etapu, odnowiona zostanie również podstawa po budynku gloriety wraz ze schodami. Wszystko odbywa

się oczywiście pod nadzorem konserwatora zabytków.

Zakres prac obejmuje także:

- renowację muru za toaletami oraz balustrady,
- przebudowę schodów przy budynku obserwatorium,
- odnowienie schodów granitowych i podstawy po

belwederze zburzonym pod koniec II wojny światowej,

- udostępnienie szczytu wzgórza,
- przebudowę południowej ścieżki – nawierzchnia, oświetlenie oraz balustrady z pochwytem dla niepełnosprawnych,

- montaż ławek, koszy na śmieci, stojaków na rowery.

Na wzgórzu pracuje ta sama firma, co wcześniej – Castellum. Koszt drugiego etapu remontu to 6 milionów złotych. Planowany termin zakończenia prac: czerwiec 2025. Prace realizowane będą w zamkniętej dotychczas części, dlatego nie powinny generować utrudnień dla zwiedzających.

Jak i czym podróżujemy po naszym mieście?

Po raz pierwszy udział podróży autem wśród wrocławian spadł poniżej 40 proc. Wzrosła o jedną trzecią liczba podróży, bo mieszkańców miasta jest aż 893 tys. W ciągu ostatnich 6 lat wzrosła liczba podróży pieszych – w Kompleksowym Badaniu Ruchu oznacza to pokonanie minimum 100 m drogi.

Redakcja

Miasta na całym świecie przeprowadzają KBR. Wrocław ostatnio badał się w 2018 roku. W 2024 roku w 3. edycji przeprowadzono między innymi 10,5 tysiąca szczegółowych ankiet we Wrocławiu i 9 gminach sąsiadujących. Drugą częścią badania były pomiary: w 244 punktach mierzono ruch samochodowy, w 43 rowerowy, na 500 przystankach komunikacji miejskiej wymiany pasażerskiej, na dworcach, stacjach i lotnisku zliczano pasażerów.

Jaki jest cel KBR?

Na podstawie KBR miasta planują inwestycje transportowe, takie jak budowa linii tramwajowej, wyznaczenie drogi rowerowej, przebudowa ulicy czy remont chodnika. – Takie badania są co 5 lub 6 lat. Pokazują, jak podróżujemy – przy czym kluczowa jest definicja pojęcia „podróż”. Jest to każde przemieszczenie się osoby powyżej 6. roku życia na odległość przynajmniej 100 m w dniu roboczym – wyjaśnia Monika Kozłowska-Święconek, dyrektor Biura Zrównoważonej Mobilności UMW. Wszystkie miasta tak samo definiują podróż. Ale to oznacza, że np. „dwie piesze podróże” może

oznaczać wieczorne wyjście do pobliskiego sklepu spożywczego. – Czas jednokrotnego przemierzania się nie ma znaczenia. Zarówno godzina jazdy autem, jak 5 minut pieszo lub 10 rowerem są traktowane każdorazowo jako jedna podróż – wyjaśnia dyrektor Kozłowska-Święconek. – Są też osoby, które nie wychodzą codziennie z domu. Ich liczba podróży może więc wynosić zero.

Kto autem, kto tramwajem?

Z badania KBR 2024 dowiedzieliśmy się kilku ważnych kwestii. Pojedyncza podróż mieszkańca Wrocławia trwa średnio 23 min. Uczniowie, seniorzy i pracujący zdalnie lub hybrydowo z Wrocławia najczęściej chodzą pieszo. Pracujący poza domem najchętniej wybierają samochód. Studenci z Wrocławia najchętniej jeżdżą: tramwajem, autobusem lub pociągiem. Wrocławianie, których ulubionym środkiem transportu jest rower, najczęściej podróżują nim do i z pracy.

Podział na środki transportu

Europejscy eksperci od komunikacji są zdania, że nie istnieje idealny podział procentowy wykorzystania w miastach środków

Podróże – porównanie miast*

Poznań 2019	21,3%	47,6%	29%	1,9%	0,3%
Gdańsk 2022	24,2%	42,9%	28,7%	4,3%	0,0%
Wrocław 2024	33,1%	39,8%	21,6%	4,7%	0,7%
Barcelona 2023	55%	13,6%	27%	4,4%	0%
Londyn 2021	31%	41%	23%	4%	1%

*(Tabele opracowano w oparciu o najnowsze dostępne dane)

transportu. Nie jest tak, że np. miasto z dużym ruchem rowerowym jest lepsze od tego stawiającego na komunikację zbiorową. To, czym i jak się poruszamy, zależy od 17 czynników, w tym ukształtowania terenu, pogody, przyzwyczajęń, mody, tradycji lub samej budowy miasta. W jednym eksperci są zgodni – miastom zawsze dobrze robi spadająca liczba podróży samochodem.

– Samochód zajmuje sporo miejsca i na drodze, i gdy stoi. To kłopot z miejscami parkingowymi, ulicami. Więc najistotniejszym elementem badania jest sprawdzanie, czy spada liczba podróży autem. Zauważono powiązanie: im mniejszy udział aut w podróżowaniu, tym miasta są bardziej przyjazne. We Wrocławiu w 2024 roku po raz pierwszy udział podróży samochodem jest poniżej 40 proc. – wskazuje Tomasz Sikora z Wydziału Komunikacji Społecznej UMW.

Spadła także procentowo liczba podróży komunikacją miejską i przejazdów rowerami. Spektakularnie za to wzrosła liczba podróży pieszych. Jest ich aż o jedną trzecią więcej. – To świetna wiadomość – uznaje dyrektor Kozłowska-Święconek. – Świadczy to o tym, że nasze osiedla są coraz bardziej kompleksowe, ze sklepami, szkołami i parkami – wszędzie mamy blisko, więc chodzimy pieszo. To też efekt większej troski o zdrowie i aktywność fizyczną. Wielu przecież się chwali, że „dziś osiągnęło cel 10 tys. kroków”. A po trzecie, eksperci od dawna przekonują, że najszczęśliwsze miasta i najlepsze do życia to te, w których dużo osób chodzi pieszo – wylicza.

Wrocław podobnie jak Wiedeń

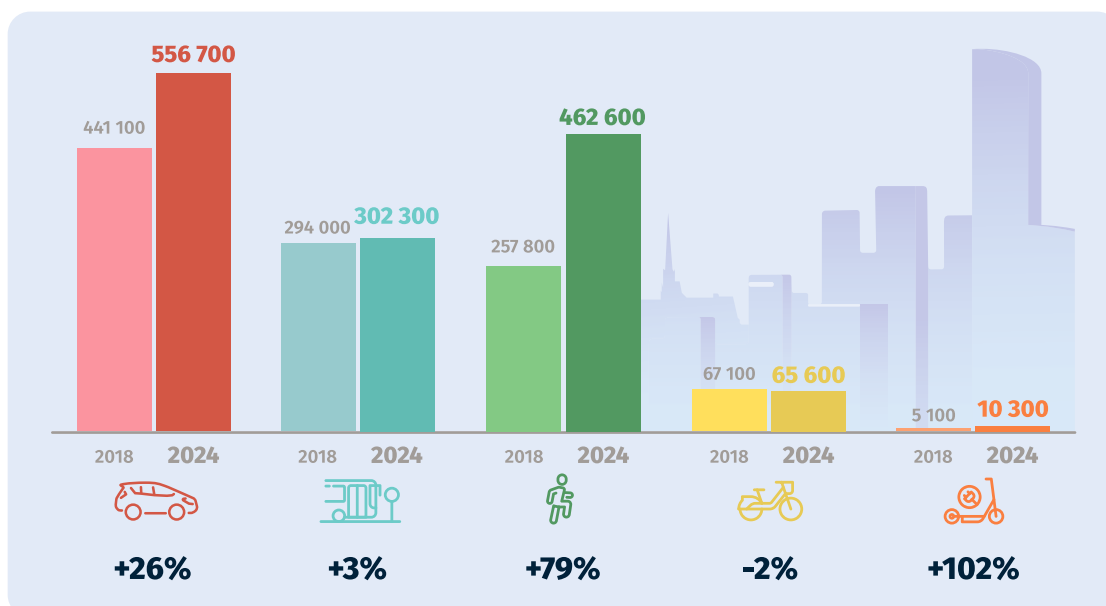
Wyniki Wrocławia właściwie nie odstają od innych polskich miast podobnej wielkości, które ostatnio przeprowadzały badania. Ale też, jak się okazuje, Wrocław i wybory wrocławian przypominają np. Londyn czy Barcelonę. A gdyby tak porównać się do lepszych? Od kilku lat Wiedeń jest uznawany za najlepsze miasto do życia na świecie. Wiedeńscy podobnie jak wrocławianie sporo chodzą (my 33 proc., oni 35 proc.), więcej jeżdżą komunikacją zbiorową i rowerami (odpowiednio o 8 i 3 proc.), o 15 punktów procentowych rzadziej korzystają z auta. Wrocław stawia sobie ambitne cele – zejścia do poziomu 35, a potem 30 proc. udziału aut w modelu podróży miejskich.

Więcej nas – więcej podróży

Każdej doby mieszkańcy Wrocławia wykonują razem 1,4 mln podróży. Średnio – 1,7 na osobę (tyle samo, co osoby z przygranicznych gmin). – Wzrost liczby wrocławian oznacza więcej codziennych podróży, a to przekłada się bezpośrednio na nasze odczucia związane ze wzrostem ruchu w mieście – tłumaczy dyrektor Kozłowska-Święconek.

Jest nas więcej niż myśleliśmy! 893 000 wrocławian i wrocławianek

Infografika KBR 2024, liczba mieszkańców Wrocławia (893 tys.) i wykres słupkowy przedstawiający liczby podróży w podziale na środki transportu w latach 2018 i 2024

Gdzie spędzić mikołajki w stolicy Dolnego Śląska

Święty Mikołaj był biskupem z Miry. 6 grudnia ma swoje imieniny, które obchodzone są szczególnie radośnie przez najmłodszych. Tego dnia czekają na prezenty, a w mieście przygotowano dla nich wiele zabaw i atrakcji. Gdzie można spędzić mikołajki we Wrocławiu? Oto lista wydarzeń.

Redakcja

Podwójne mikołajki: na lodowisku i motocyklach organizuje Tarczyński Arena. 6 grudnia po raz kolejny na stadionowym lodowisku pojawi się Święty Mikołaj na łyżwach i będzie rozdawał uczestnikom korzystającym ze ślizgawki słodycze i drobne upominki. Będą towarzyszyć mu: ekipa Radia ESKA Wrocław oraz Gryzale z firmy Tarczyński S.A. Całość odbędzie się w godz. 15–18. W dniu wydarzenia obowiązuje regularny cennik korzystania z lodowiska.

Natomiast 7 grudnia na stadion zjadą Moto Mikołaje. To już 9. edycja wydarzenia dla zmotoryzowanych Mikołajów. W ramach akcji uczestnicy organizują prezenty dla ponad 200 dzieci z domów dziecka, zbierają się przy Tarczyński Arena i przejeżdżają przez miasto paradą motocykli i pojazdów zabytkowych. Na końcu trasy wręczają podarunki – tym razem w placówce przy ul. Borowskiej. Więcej na: www.facebook.com/motomikolajwroclaw.

W grudniu na Tarczyński Arena odbędą się także warsztaty zdobienia bombek (5.12), mecz Śląska Wrocław z Radomiakiem

Moto Mikołaje 7 grudnia zawitają na Tarczyński Arena. To już 9. edycja świątecznego wydarzenia

(14.12), targi terrarystyczne (8.12), zbiórka krwi (12.12) i dwa sylwestry – dla dorosłych i dla dzieci (31.12).

W sobotę 7 grudnia Klub Sympatyków Kolei we Wrocławiu

organizuje przejazdy zabytkowym składem pod hasłem „Kolejowe Zakamarki Wrocławia”. Tego dnia historyczne wagony serii Bi z lat 1928 – 1930 otrzymają odpowiednią świąteczną aranżację, a na pokładzie będzie

można spotkać Świętego Mikołaja i Śnieżynkę. Przygotowane zostały cztery trasy zwiedzania. Pociągi retro wyruszą z Dworca Głównego PKP we Wrocławiu. Bilety kosztują od 28 do 45 zł. Więcej na kskwroclaw.pl.

Z kolei Klub Sympatyków Transportu Miejskiego 7 grudnia zaprasza na mikołajkową przejażdżkę zabytkowym tramwajem. W sobotę na ulicach miasta zadebiutuje skład podwójny zestawiony z wagonu silnikowego typu Konstal N (nr boczny 1332) z 1949 r. i doczepy ND (nr boczny 3560) z 1952 r. Nie trzeba kasować biletów. Na samym przejeździe się nie skończy. Oto plan imprezy:

- przyjazd składu na pl. Teatralny (przystanek muzealny Opera) ok. godz. 11.45
- odjazd spod Opery o godz. 12 i przejazd do Zajezdni Popowice
- w Zajezdni Popowice w godz. 12.40–14 odbędą się w dwóch grupach naprzemiennie: zwiedzanie zajezdni wraz z przewodnikiem oraz prelekcja Mikołaja Cendro o tramwajach serii N
- po godz. 14 skład Konstal N+ND odwiezie zwiedzających do Opery.

Przejazd składem zabytkowych tramwajów oraz udział w wydarzeniu są bezpłatne, nie obowiązują zapisy.

Znamy laureatki plebiscytu na Wrocławiankę Roku

W poniedziałkowy wieczór, 2 grudnia, w Teatrze Muzycznym Capitol odbyła się uroczysta gala, podczas której uhonorowano Wrocławianki Roku 2024. Ich działalność, aktywność społeczna lub praca zawodowa zostały docenione przez reprezentantki Wrocławskiej Rady Kobiet.

Katarzyna Wiązowska

Wyróżnienie otrzymują mieszkanki miasta, których nietuzinkowa i ważna społecznie działalność daje przykład innym kobietom. To już 5. edycja wydarzenia. Do tej pory nominowano 213 kobiet, z tego 32 otrzymały wyróżnienia. W tym roku zostały one wybrane spośród 52 nominowanych przez kapitułę złożoną z członkiń Wrocławskiej Rady Kobiet oraz laureatek poprzedniej edycji konkursu. Laureatki wyróżnienia wybierane są w 7 kategoriach.

Wrocławianką Roku w kategorii działalność równościowa została **Ewa Trojanowska** – ikona wrocławskiego ruchu wolnościowe-

go, propagatorka praw człowieka. W kategorii działalność społeczna i edukacyjna statuetkę otrzymała **Izabela Jóźwik** – wiceprezesa Stowarzyszenia Bliżej Siebie, która współtworzy i koordynuje inicjatywę Zupa na Wolności. Zwyciężczynią w kategorii działalność ekologiczna została **Agnieszka Dusza**, która aktywnie wpływa na poprawę jakości życia wrocławian, realizując zielone projekty. W kategorii działalność naukowo-badawcza nagrodzono **dr inż. Weronikę Urbańską** z Politechniki Wrocławskiej, specjalizującą się w inżynierii środowiska, górnictwie i energetyce. Statuetkę w kategorii small biznes (mała przedsiębiorczość) odebrała **Dagna Zielińska**, która pokazuje kobie-

tom, że warto wierzyć w swoje marzenia i konsekwentnie realizować pasje. Z kolei za działalność artystyczną doceniona została **Agnieszka Bresler** – aktorka, reżyserka, prezesa Stowarzyszenia

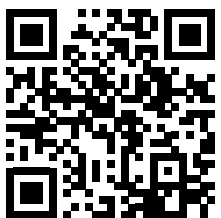
Kolektyw Kobietostan. W kategorii specjalnej Teraz Młodość – Siła Młodości jury przyznało nagrodę **Tetianie Zinyk**, studentce Uniwersytetu Medycznego, streetworkerce, która pomaga oso-

bom doświadczającym kryzysu bezdomności. Co roku statuetki konkursowe projektuje inna artystka. Tym razem stworzyła je Agnieszka Bar. Gali towarzyszył koncert Mery Spolsky.

Laureatki i jurorki na gali wręczenia nagród Wrocławiankom Roku 2024, 2.12.24 Teatr Muzyczny Capitol

Świąteczne prezenty prosto z Wrocławia

Zbliżają się mikołajki i święta Bożego Narodzenia, podczas których, zgodnie z przyjętym obyczajem, wręczamy sobie podarunki. Jeśli nie macie jeszcze pomysłu, czym obdarować najbliższych i przyjaciół, zobaczcie produkty z wrocławskimi motywami lub od lokalnych rzemieślników. Oto nasze propozycje prezentów z Wrocławia!

Redakcja

W poszukiwaniu prezentów świątecznych warto wybrać się przede wszystkim na Wrocławski Jarmark Bożonarodzeniowy, gdzie można znaleźć mnóstwo oryginalnych propozycji. Jarmark ruszył w piątek 29 listopada i już odwiedzają go tłumy. W ponad 200 domkach kupicie m.in. oryginalne bombki, ceramikę i biżuterię artystyczną, wyroby ekologiczne, naturalne kosmetyki, ręcznie szyte zabawki, wszelkie rękodzieło, ale także mnóstwo pysznych lokalnych produktów spożywczych. Więcej na stronie www.jarmarkbozonarodzeniowy.com.

Rękodzieło z Dolnego Śląska

Miasto szczególnie zaprasza do strefy Wrocław Społecznie i Lokalnie, gdzie rękodzielnicy, producenci i manufaktury rodzinne z Dolnego Śląska będą promować swoje produkty. Na zachodniej pierzei Rynku miłośnicy rękodzieła mogą zakupić m.in. autorską ceramikę „Stowarzyszenia Rękodzielniczego Artis”

i Pracowni ceramicznej „Szynol”, dekoracje świąteczne przygotowane przez „Sznurkowe cudeńka” oraz wyroby z drewna od „Odpatki z drewna”. Wielbicieli biżuterii znajdą wyroby z kamieni szlachetnych od lokalnych manufaktur „Nakame” oraz „Koral”. Nie zabraknie także ciepłych skarpet, szalików czy czapek. Miłośników czworonożnych przyjaciół zapraszamy na stoisko „Psiesmyczki”, gdzie znajdziecie kolorowe smycze, obroże i zabawki dla psiaków. Odwiedzający strefę będą mogli również spróbować produktów spożywczych pochodzących od

regionalnych wystawców, takich jak: miody, kwasy chlebowe, ojele, konfitury oraz pasty orzechowe. W tym roku po raz pierwszy w strefie Wrocław Społecznie i Lokalnie goszczą także podmioty, które wspierają i promują produkcję wyrobów rolnospożywczych, jak Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego oraz Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolniczego. KOWR w swoich domkach oferuje produkty pochodzące z Gospodarstwa Rolnego Gwiazdowscy. Obecny będzie także „Dziki zwierz” z produktami i wyrobami z dziczyzny. W domkach Dolnośląskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego

można zakupić też ciasta, słodkości, pierogi oraz krokiety przygotowane przez Koła Gospodyń Wiejskich. A w domku Dolnośląskich Produktów Regionalnych kupimy różnorodne herbaty od firmy „Legalne Ziółka”, miody od „Hello Yellow” czy pieczywo i zakwasy od „VitaFit”. Wśród wystawców pojawiają się również producenci z gmin należących do Stowarzyszenia Aglomeracji Wrocławskiej. Przez najbliższe pięć tygodni w strefie zobaczymy około 50 wystawców zmieniających się co czwartek.

WROcławskie gadżety

Na Wrocławskim Jarmarku Bożonarodzeniowym swoje stoisko ma także miasto. W Domku Miejskim sprzedawane są gadżety z WROsklep.pl. Gospodarzem jest w nim wrocławski Aquapark. Warto się tu wybrać po słynne wrocław-

Prezenty z WROsklep.pl

Co jeszcze z Wrocławia?

Dla każdego fana sportu najlepszym pomysłem na świąteczny upominek może być gadżet ukochanego klubu. Swoje sklepy prowadzą takie wrocławskie zespoły, jak: WKS Śląsk Wrocław: sklep.slaskwroclaw.pl (tu kupimy np. czapki i szaliki), Sparta Wrocław: wts.pl/shop (tu dostępne są np. t-shirty czy kurtki) oraz drużyna futbolu amerykańskiego Panthers Wrocław: pantherswroclaw.com (w sklepie mają odzież, ale też kubki czy zestawy szkolne).

Fan motoryzacji na pewno doceni bluzę albo koszulkę ze sklepu MPK Wrocław (sklep.mpk.wroc.pl). A mały ekolog coś ze stacjonarnego sklepu w Hydropolis (ul. Na Grobli 17). Znajdziecie tu plecak wykonany z pochodzących z recyklingu butelek PET, ale także tritanową butelkę, która jest materiałem wolnym od substancji, które mogą być szkodliwe dla zdrowia człowieka i środowiska.

Najmłodsi cieszą się z oryginalnych zabawek, a takie zakupimy chociażby w ZOO Wrocław (ul. Z. Wróblewskiego 1-5). To pluszowe wersje zwierząt, które spotkamy we wrocławskim ogrodzie zoologicznym. Jest więc lemur, kotik, lew czy panda. Piękne gadżety mają także nasze muzea. W Muzeum

Oferta sklepu MPK Wrocław

skie bluzy herbem Wrocławia – są w dwóch wersjach: z kapturem lub bez i w wielu pięknych kolorach. Kupicie tu też zimowe czapki, torby i t-shirty z herbem miasta. W ofercie są też miejskie kubeczki ze świątecznym motywem czy krasnalo-we maskotki. UWAGA! Taki zestaw kubeczek z maskotką w grudniu będzie można wygrać w naszej biuletynowej krzyżówce!

Więcej miejskich pamiątek można kupić na stronie wrosclep.pl oraz w wyremontowanej baszcie mostu Pomorskiego. Dostaniecie tu takie ciekawe prezenty, jak świeca zapachowa o zapachu... nostalgicznego Wrocławia. To kompozycja, która powstała na bazie nut palo

santo, bursztynu, gałki muszkatowej, kardamonu. Jest ręcznie wykonana w małej manufakturze z wosku słonecznikowego oraz bawełnianego knotu. Ostatnio hitem jest nowość – bluzy dla czworonożnych przyjaciół z wrocławskim motywem, na razie dostępne w różu i beżu, ale przy takiej popularności, kto wie, jaka będzie jeszcze oferta. Z drobniejszych pamiątek są tu: pluszaki, magnesy i inne wrocławskie gadżety.

Piernik Miejski

We wrocławskim domku na Rynku kupicie także nowość – Piernika Miejski. Bo okazuje się, że to Wrocław, a nie Toruń ma dłuższą piernikarską tradycję. Sięga ona aż 700 lat wstecz, a teraz będzie wskrzeszana. – Dziś kojarzymy pierniki z Toruniem, ale to wynik konsekwentnej kampanii marketingowej tego miasta, trwającej już od XIX wieku. Nasze tradycje są źródłowo starsze niż toruńskie, a w historii toruńskich pierni-

ków wielokrotnie zdarzało się, że wrocławscy piernikarze jechali do Torunia, ponieważ we Wrocławiu konkurencja była tak duża, a poziom tak wysoki, że szukali nowych rynków zbytu – tłumaczy historyk sztuki Karolina Klimek, właścicielka Piernikarni Śląskiej w Niemczech, która odpowiada za wyrób Piernika Miejskiego.

Efekt 10 lat jej pracy badawczej związanej z tradycjami rzemiosła piernikarskiego obejrzyście na wystawie przy ul. Świdnickiej (obok Opery Wrocławskiej). – Wystawa wprowadza nas w nastrój świąteczny, bo niedługo zapach piernika wypełni nasze domy. A mowa o wrocławskim pierniku, produkcie kojarzonym z koźrannym ciastkiem, które zapięsało się w naszej tradycji, historii i kulturze. Wrocław i Gdańsk były bowiem pierwszymi polskimi miastami kojarzonymi z piernikarstwem – mówi Radosław Michalski, dyrektor Departamentu Marki Miasta.

Święta na Antoniego: Festiwal Grzańca i Jarmark Rękodziela

Świąteczny klimat będzie można poczuć nie tylko na wrocławskim Rynku, ale także tuż za rogiem... Restauratorzy z ulicy św. Antoniego od 6 grudnia zapraszają na **Festiwal Grzańca**. Swoje wyjątkowe propozycje przygotowało aż 17 lokali, z których każdy oferuje grzańce w niepowtarzalnych smakach – od klasycznych po zupełnie nowatorskie. Każdy grzaniec w tej samej świątecznej cenie 15 zł za 200 ml.

Dodatkowo w każdy weekend grudnia na św. Antoniego pojawią się wystawcy z Wrocławia, którzy zaoferują swoje ręcznie wykonane produkty podczas **Jarmarku Rękodziela**. To idealna okazja, by znaleźć niepowtarzalne prezenty dla bliskich i jednocześnie wesprzeć lokalnych twórców. W weekendy od 7-8, 14-15 i 21-22 grudnia pojawią się w godz. 12-19. Każdy jarmark to nowi wystawcy i nowe inspiracje – nie zabraknie biżuterii, ceramiki, ozdób świątecznych czy naturalnych kosmetyków.

Z okazji świąt na ulicy św. Antoniego pojawi się klimatyczne oświetlenie i dekoracje – zarówno miejskie, jak i stworzone przez restauratorów. A z okazji Festiwalu Grzańca zorganizowany będzie **konkurs**: za każdego grzańca kupionego w trakcie wydarzenia dostaniemy los. Na zakończenie festiwalu rozlosowanych zostanie aż 20 voucherów o wartości 100 zł do restauracji biorących udział w wydarzeniu.

Architektury są to np. torby z ikonami wrocławskiej architektury czy albumy, w Muzeum Narodowym – szkło i biżuteria, a w Muzeum Pana Tadeusza – gadżety ze śmiesznymi hasłami. A jest tego znacznie więcej (wro.news/sklepy-muzea).

Na rozświetlenie choinki przyjeżdż tramwajem

W piątek 6 grudnia na wrocławskim Rynku rozbłyśnie choinka. Będzie Mikołaj, koncert zespołu Krzykaški i magiczna atmosfera. O której przyjechać?

- O godz. 16.30 na Rynku pojawi się Mikołaj z orszakiem Elfów, które będą rozdawać małe upominki dzieciom.
- Tuż przed godz. 17 odbędzie się nauka zaklęcia, które w konkursie wybrali internauci: „Wrocławska choinko, piękna jak las, obudź w nas magiczny czas”.
- Punktualnie o godz. 17 rozbłyśnie wrocławska choinka.

Na to wydarzenie na pewno przyjedzie wielu wrocławian, dlatego – aby uniknąć korków i problemów z parkowaniem – warto wybrać się do centrum komunikacją. W okolicy znajdują się przystanki: Rynek, Galeria Dominikańska, Uniwersytet Wrocławski czy Świdnicka. Na jarmark można dostać się też linią tramwajową o (zobacz s. 6). Więcej informacji na www.wroclaw.pl/komunikacja.

Gadżety WKS Śląsk Wrocław

Wyspa z piachu blokuje służę Szczytniki

Wielka łacha piachu niemal kompletnie odcięła ujście z kanału od strony służy Szczytniki ku Starej Odrze. To pozostałość po wrześniowej powodzi. Piaszczystą wyspę u ujścia kanału od strony służy Szczytniki dobrze widać z mostu Zwierzynieckiego. Wielka łacha kompletnie uniemożliwiłaby przepłynięcie od strony służy na Starą Odrę. Dr Jan Pyś, dyrektor Urzędu Żeglugi Śródlądowej we Wrocławiu, zwraca uwagę, że w rejonie Wrocławskiego Węzła Wodnego tego typu wypłyceń jest więcej. – Choćby przy Wyspie Słodowej i przy Ostrowie Tumskim tuż przy moście Tumskim – wylicza. Wody Polskie planują usunąć utrudnienie zaraz po otrzymaniu zgody Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu.

Wojszycka Sóweczka czeka na bombki

Bombki, a także łańcuchy choinkowe, światełka czy własnoręcznie zrobione ozdoby można przynosić do CAL Wojszycka Sóweczka (ul. Asfaltowa 6) do 14.12 do godz. 17 i podczas gry terenowej w sobotę 7.12 i niedzielę 8.12. Posłużą do przystrojenia sąsiedzkiej choinki 14.12.

Zieleniej na Hubach

Do obecnych już laurowiśni ZYM na ul. Hubskiej w ramach jesiennych nasadzeń wprowadził 500 szt. ognika szkarłatnego o pomarańczowych owocach i ognika o żółtych owocach. Oprócz wprowadzenia nowych roślin wykonano poprawę warunków siedliskowych kasztanowców rosnących wzdłuż torowiska i zabezpieczono drewnianymi słupkami ich systemy korzeniowe przed zadeptywaniem. Żeby całość nie uciekała przez zimę, pas zieleni został odgradzony od jezdni matami przeciwsłonecznymi.

CAŁY WROCŁAW

Ze wszystkich 48 te są najbardziej rozlatane

Wrocławianie chętnie wyruszają w podróż z wrocławskiego lotniska. Okazuje się jednak, że mieszkańcy pewnych osiedli robią to częściej niż innych.

Jarek Ratajczak

Dane zbierano od 1.09.2023 r. do 31.12.2024 r. Największą liczbą podróży wylatujących z Portu Lotniczego Wrocław mogą pochwalić się mieszkańcy dwóch osiedli położonych w bezpośrednim sąsiedztwie lotniska: Maślic (35 295 pasażerów) i Leśnicy (34 630). Wysoki wynik osiągnęły także położone blisko lotniska Żerniki z liczbą 8702 pasażerów, co stanowi aż 138 proc. w stosunku do liczby zameldowanych mieszkańców tego osiedla. Następny w kolejce jest Oporów, z którego w podróż wybrało się w ciągu roku 9086 podróży, co stanowi 114 proc. mieszkańców.

– Dane pochodzą z naszego systemu i dotyczą wyłącznie wylotów z Portu Lotniczego Wrocław – wyjaśnia Bartosz Wiśniewski, rzecznik Portu Lotniczego Wrocław S.A. Przy skanowaniu karty pokładowej przed przejściem kontroli bezpieczeństwa pracownik lotniska prosi o podanie kodu pocztowego. – Dzięki temu

Łącznie w analizowanym okresie z Portu Lotniczego Wrocław wyleciało ponad 340 tysięcy wrocławian

byliśmy w stanie policzyć podróży wylatujących z lotniska, a mieszkających we Wrocławiu. Z przedstawionych danych procentowych wynika, że jedna osoba mogła podróżować kilkakrotnie – tłumaczy Wiśniewski. Proporcjonalnie do liczby miesz-

kańców, także Przedmieście Świdnickie i Ołtaszyn-Wojszyce chętnie korzystają z lotniska (133 proc. i 140 proc.) Najbardziej „rozlatanym” osiedlem jest Księża. Na 6555 mieszkańców wyleciało z Wrocławia 10021 pasażerów, czyli 155 proc.

NADODRZE

Odery 2024 – zgłóście wyjątkowego działacza

Znasz z Nadodrza wyjątkowe miejsca z warsztatami? Aktywnych ludzi zarażających pozytywną energią wszystkich wokół? Możesz ich docenić i zgłóścić do konkursu organizowanego przez Radę Osiedla Nadodrza. Czas – tylko do piątku 6.12.

Tak wyglądały Odery 2023 – nagrody dla nadodrzańskich aktywistów

Redakcja

Trwa przyjmowanie zgłoszeń do kolejnej edycji konkursu Odery 2024, w którym nagradzane są wyjątkowe inicjatywy i osoby wspierające rozwój Nadodrza.

Jeśli znasz kogoś, kto działa na rzecz społeczności w kategoriach takich, jak: aktywność społeczna, edukacja, ekologia, kultura czy przedsiębiorczość, zgłóś jego kandydaturę. To doskonała okazja, aby docenić lokalnych bohaterów i wyróżnić ich zaangażowanie, które sprawia, że Nadodrza staje się lepszym miejscem do życia.

Zgłószaj kandydatury mogą mieszkańcy osiedla Nadodrza i podmioty prawne prowadzące działalność na nim. Jak?

Kandydatury można zgłószaj elektronicznie (nadodrze@osiedla.wroclaw.pl), listownie (Rada Osiedla Nadodrza, ul. Rydygiera 43, 50-240 Wrocław) lub osobiście, wypełniając i dostarczając formularz do siedziby Rady Osiedla.

Jeden formularz zgłoszeniowy dotyczy jednej osoby/podmiotu/grupy nieformalnej, który trzeba przypisać tylko jednej kategorii nagrody. Znajdziecie go w internecie pod linkiem: wro.news/odery2024-formularz

Dołącz do świętowania tych, którzy tworzą nadodrzańską wspólnotę – zgłóś swojego kandydata czym prędzej, bo czas na to jest tylko do piątku 6.12.2024.

GAJ

Nowa lodówka w CH GAJ przy Świeradowskiej

Firma BEKO Europe i CH GAJ dołączają do miejskiego programu „Wrocław nie marnuje” – 12.12 o godz. 9 zaplanowano otwarcie nowej lodówki społecznej, ufundowanej przez BEKO.

Dotychczas, dzięki współpracy Biura Rozwoju Gospodarczego i Wydziału Klimatu i Energii UMW, BEKO i lokalnych kupców, lodówki społeczne pojawiły się na targowisku przy ul. Niedźwiedziej, Bazarze Komandor, Pasażu Zielińskiego i na Nadodrze (Targ na Ptasiej i Dom dla Matek). – Nowa lodówka w CH Gaj przy ul. Świeradowskiej 70 to kolejny przykład tego, jak wspólne dzia-

łania mogą przynosić wymierne korzyści, zarówno ludziom, jak i środowisku. Zapraszamy mieszkańców na to wydarzenie – podkreśla Zygmunt Łopalewski z BEKO Europe.

Dzięki współpracy z kupcami, nowa lodówka będzie wypełniana produktami spożywczymi z krótkim terminem ważności, które mogłyby zostać wyrzucone.

WROCLAW.PL

Nowe miejsca postojowe

ZDiUM zakończył właśnie montaż oznakowania w trzech miejscach.

■ Na ul. Nowej zmieniono na wniosek mieszkańców sposób parkowania – z równoległego na prostopadły – aby zwiększyć liczbę i dostępność miejsc parkingowych.

■ Na pl. Jana Pawła II – od 2.12 zaczęły obowiązywać opłaty za postój na placu przy biurcu będącym niegdyś szpitalem. Uporządkowanie parkowania pozwoliło wyznaczyć 10 miejsc postojowych.

■ Przy ul. Księcia Witolda – od 2 grudnia wyznaczono miejsca płatne w trzech lokalizacjach w celu uzupełnienia luk w istniejącej strefie SPP. Sięgacz między Dmowskiego a Mostową (10 miejsc), odcinek przy Marinie (10 miejsc), droga dojazdowa do ul. Żiżki (5 miejsc). Wszystkie lokalizacje znajdują się w już funkcjonujących jako płatne podstrefach. Opłaty za postój obowiązują na ul. ks. Witolda w dni powszednie w godz. 9 – 18, a na pl. Jana Pawła II codziennie w godz. 9 – 20.

Harmonogram wywozu gabarytów

Odpady wielkogabarytowe, czyli stare meble, wózki dziecięce, dywany trzeba wyrzucać do specjalnych kontenerów. W najbliższym tygodniu staną:

■ w piątek 6.12: Bacciariego 1, Czarnieckiego 70, Inowrocławska 27, Kasprzaka 10, Kruszwicka 43, Lubińska 54, Łęczycka 15, Na Polance 4, 12, Norblina 11, Olszewskiego 60, 73, 76, Siemiradzkiego 17, Strzegomska 7, Szprotawska 17, Waryńskiego 1, Zegadłowicza 35, Zielonogórska 9, Żmigrodzka 9, 91;

■ we wtorek 10.12: Bierutowska 8, Bolesławiecka 14/16, Braniborska 27, Canaletta 2a, Chełmońskiego 40, Czarnieckiego 29, Długosza 19, 39, Galla Anonima 2c, Głogowska 9, Gorlicka 18, Kasztelańska 7, Kosynierów Gd. 40. Kruszwicka 10, Legnicka 22, Macedońska 35, Obornicka 77a, Olszewskiego 1, 79-79a, Pierwszej Dywizji 1, Promień 33, Sempołowskiej 67, Wittiga 10, Zachodnia 10 i 36, Złotoryjska 3.

STARE MIASTO

Otwarcie komisariatu policji przy Legnickiej

Łukasz Dutkowiak,
rzecznik KWP

Nowy komisariat policji Wrocław – Stare Miasto został otwarty 26.11. W czterokondygnacyjnym gmachu siedzibę ma także zarząd Centralnego Biura Zwalczania Cyberprzestępczości.

Gmach przy ul. Legnickiej powstał w niewiele ponad rok w technologii budownictwa modułowego. Jest kilkakrotnie większy od dotychczasowego komisariatu przy ul. Trzemeskiej.

– To miejsce będzie symbolem naszego zaangażowania w zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom Wrocławia – mó-

wił nadinsp. Paweł Półtorzycki, komendant wojewódzki policji we Wrocławiu.

W budynku siedzibę ma także zarząd Centralnego Biura Zwalczania Cyberprzestępczości. W sumie w nowym obiekcie pracować będzie kilkuset policjantów i specjalistów CBZC. Inwestycja kosztowała ponad 112,5 mln zł.

OPORÓW

Wznowili budowę ścieżki przy ulicy Awicenny

Po usunięciu kolizji z sieciami wykonawca przystąpił do budowy drogi rowerowej i chodnika. Powinni zdążyć w grudniu.

Budowa drogi rowerowej wzdłuż ul. Awicenny (635 m – od sortowni poczty do budynków mieszkalnych) musiała być przerwana z powodu kolizji z sieciami elektroenergetycznymi, na które trafili robotnicy. Do ich usunięcia konieczne było zawarcie umowy pomiędzy Zarządem Dróg i Utrzymywania Miasta we Wrocławiu a firmą Tauron, będącą właścicielem sieci. Kolizje są już usunięte, a wykonawca (spółka Ultramet z Wrocławia) ponownie przystą-

pił do pracy i powinien zakończyć inwestycję w grudniu. Oprócz budowy drogi rowerowej:

- układanie nowego chodnika (470 m) wraz z oświetleniem,
- budowa przepustu na strumieniu Oporówka,
- posadzenie krzewów i drzew. Koszt to 2 mln zł. Inwestycja jest częścią projektu zgłoszonego przez mieszkańców do WBO 2021 – „Awicenny – pieszo i rowerem!” (4128 głosy).

ZDUM WROCLAW

Ucznijmy wspólnie Dzień Praw Człowieka 3-16.12

We wtorek 10 grudnia obchodzimy Międzynarodowy Dzień Praw Człowieka. To rocznica przyjęcia w 1948 roku przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka. Z tej okazji we Wrocławiu przygotowano szereg wydarzeń – pisanie listów, wystawy, prelekcje. Zobacz, co w programie.

Redakcja

Wrocławskie obchody Międzynarodowego Dnia Praw Człowieka koordynuje Departament Różnorodności Społecznej Urzędu Miejskiego Wrocławia, a współorganizatorami są MPK Wrocław oraz Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego. Włączyły się w nie także szkoły, fundacje, stowarzyszenia i inne miejskie instytucje. Wydarzenia trwają przez 14 dni (od 3 grudnia).

– Naszą intencją jest przypomnienie wrocławianom i wrocławiankom o ważnej rocznicy, ale przede wszystkim pokazanie, że na prawa człowieka i na wynikające z nich szacunek i traktowanie z godnością zasługuje każdy z nas, niezależnie od wieku, kraju pochodzenia czy wyznawanej religii – mówi Barbara Lisiewicz, dyrektorka Departamentu Różnorodności Społecznej UMW.

Program wydarzeń

9.12 Gala wręczenia nagród „Wrocław bez barier” połączona z projekcją filmu „Chudy i inni” z autorską narracją Artura Andrusa w DCF (ul. Piłsudskiego 64a), godz. 18, wstęp

wolny (odbiór wejściówek w kasie kina)

10.12 Inauguracja Tramwaju Praw Człowieka, start o godz. 11 z przystanku Opera, wstęp wolny (czas przejazdu 2 godz.)

10.12 Maraton Pisania Listów z Departamentem Różnorodności

Społecznej pod patronatem Amnesty International w Przejściu Dialogu (ul. Świdnicka 19), godz. 12-17, wstęp wolny

Wydarzenia towarzyszące

3-16.12 „Rewolucja społeczna zaczyna się we mnie”. Wystawa pokonkursowa 2. Przeglądu

Młodzieżowej Reklamy Społecznej, Przejście Dialogu (ul. Świdnicka 19)

4 i 11.12 „Kąg w Przejściu” – przestrzeń otwartości i różnorodności dla mężczyzn, Przejście Dialogu (ul. Świdnicka 19), godz. 18-20, wstęp wolny (zapisy bit.ly/meski-krag)

6.12 Spotkanie z P. Jaconiem i J. Szpilką, którzy podzielą się swoimi przemyśleniami na temat praw człowieka i współczesnych wyzwań związanych z ich ochroną, Mediateka (pl. Teatralny 5), godz. 18-20, wstęp wolny

7.12 Żywa Biblioteka z okazji Dnia Praw Człowieka, Mediateka (pl. Teatralny 5), godz. 12-20, wstęp wolny

10.12 „Sztuczna inteligencja a prawa człowieka”, seans i prelekcja w ramach cyklu „15 minut dla cyberbezpieczeństwa”, DCF (ul. Piłsudskiego 64a), godz. 12, na seans wstęp biletowany, na prelekcję po seansie – wolny

12.12 „Z Widokiem na prawa osób LGBTQIA+ w Polsce”, Dom Europy (ul. Widok 10), godz. 17-19, wstęp wolny

13.12 Warsztaty Międzykulturowe na Dzień Praw Człowieka, Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych (ul. Mennicza 1), godz. 11-16, wstęp wolny

16.12 Spotkanie z Władysławem Frasyniukiem w ramach inauguracji 4. edycji społeczno-edukacyjnego projektu dla młodzieży „Kompas Wartości – Odwaga” (projekt dla szkół).

Przyjdź na Bazar Komandor i zdobądź kubek na bio

30 listopada do mieszkańców Wrocławia trafiły pierwsze biokubeczki

Pokochaj wrocławskie targowiska i zadbaj o planetę. Kupisz tu świeże warzywa, swojskie wędliny, chrupiący chleb i jajka od szczęśliwych kur. Dodatkowo, odpowiadając na pytanie, możesz zdobyć pojemnik do segregacji bioodpadów. Druga odsłona akcji 7 grudnia na Bazarze Komandor.

Redakcja

W sobotę 30 listopada na Targowisku Niedźwiedzia wystartowała ekoakcja, w ramach której mieszkańcy Wrocławia mogą zdobyć kubeczki na bioodpady. Wystarczyło odpowiedzieć na ekologiczne pytanie, by zabrać ze sobą do domu pojemnik na bioodpady. Kolejna szansa na zdobycie kubeczka **w najbliższą sobotę 7 grudnia na Bazarze Komandor w godz. 9-13.**

Kolejne w godz. 8-12:

- 14.12 na Ryneczku Jemiołowa
- 21.12 na Targowisku Ptasia
- 11.01 w Pasażu Zielińskiego.

Pojemnik jest poręczny, ma wymiary 17 cm szerokości, 24,5 cm długości i 19 cm wysokości, pojemność 6 l (akurat na blat w kuchni). Ma wbudowany filtr, dzięki czemu nie czuć zapachów. A to najczęściej wymieniane wady segregowania bioodpadów – brak miejsca i brzydki zapach. Ponadto jest wykonany z materiałów naturalnych i tych z recyklingu. Warto taki mieć!

Fracja bio (brązowy worek) to jedna z pięciu, jakie obowiązują nas podczas segregowania odpadów. Pozostałe to: metale i tworzywa sztuczne (kolor żółty), papier (kolor niebie-

ski), szkło (kolor zielony) i tzw. zmieszane (kolor czarny). Jeśli mamy miejsce w domu, możemy ustawić pięć takich pojemników. Przy ograniczonej przestrzeni, warto postawić kosz na odpady zmieszane, a papier, tworzywa i szkło gromadzić w jednym miejscu i wynosić co jakiś czas do zewnętrznych kubków.

Aby doszkolić się z segregacji, polecamy zagrać w grę Sortowniś na wroclaw.pl. Wtedy na pewno ekopytania na wrocławskich targowiskach nie będą dla nikogo trudne.

➤ Więcej na www.wroclaw.pl/gr-a-odpadowa

Zuzanna Chróścik: Kaligrafia działa jak mantra

Sztuka pięknego pisania była w czasach peerelu obowiązkowym przedmiotem. Dziś niełatwo znaleźć miejsca, w których można uczyć się jej regularnie. Szukaliśmy we Wrocławiu i znaleźliśmy pracownię Zuzanny Chróścik, która kaligrafię nazywa piękną sztuką wykreślenia linii i kształtów tworzących litery.

Blazej Organisty

Po przyjeździe do Wrocławia z Wielkopolski przed kilkoma laty rozglądała się za warsztatami. Na próżno. Dojeżdżała więc na kursy do Krakowa, gdzie trenowała w szkole na Kazimierzu prowadzonej przez fundację Sztuka Kaligrafii. W Krakowie zamieszkała i skończyła historię sztuki na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II, lecz wróciła do Wrocławia, ponieważ nie podobały jej się zamknięte kręgi krakowskiego środowiska naukowego i artystycznego.

Kaligrafia i pobudza, i wycisza

Autorską pracownię kaligrafii Scriptfolium, prowadzącą zajęcia cykliczne i jednorazowe, otworzyła na 2. piętrze kamienicy na przeciwko Renomy (ul. Świdnicka 39). Wnętrze jest nastrojowe, ławo się w nim rozgościć. Na ścianach wiszą przykłady twórczości Zuzy, na półkach stoi mnóstwo flakonów z barwnymi tuszami i atramentami, pojemników z przyrządami piśmienniczymi, trochę bibelotów i stół w centralnej części, przy którym miejsca zajmują uczniowie.

31-letnia ekspertka uznaje, że kaligrafia jest dla wszystkich i każdy może się jej nauczyć, niezależnie od noszonych w sobie pokładów cierpliwości, charakteru pisma czy wieku. Nawet dysgrafia, dysleksja, nadpobudliwość ruchowa lub inne zaburzenia nie wykluczają. Przy stole siadają zarówno uczestnicy o sprecyzowanych preferencjach dotyczących krojów pisma, jak i zupełnie niezaznajomieni z kaligrafią, chcący tylko spróbować, szukający nowego hobby.

Zuzanna Chróścik z pracowni kaligrafii Scriptfolium wykreśliła zdanie specjalnie dla portalu wroclaw.pl

– Dużo osób się tu relaksuje, ponieważ wykreślanie uspokaja i wycisza – mówi ekspertka. – Kaligrafia, podobnie jak rysowanie, intensywnie pobudza mózg spokojnymi bodźcami. Działa fakturą papieru, kolorem atramentu, rodzajem narzędzia. Powtarzanie konkretnych kształtów działa nieco jak mantra, można poczuć się trochę jak na praktykach zen – przekonuje Zuzanna.

Zbudowane na kołach i kwadratach

W kaligrafii kluczowy jest czas, ale do najprostszych stylów nie potrzeba go wcale wiele. Aby opłacać ich podstawy, wystarczy kilka godzin. – Najłatwiejsze są kroje oparte na pismach wczesnośredniowiecznych, zbudowane na prostych kształtach, takich jak koła i kwadraty – wskazuje Zuza. – Do najtrudniejszych, wymagających większej ilości czasu, należy na przykład kursywa angielska. Piękna, pochyła, z subtelnymi przejściami kreski cienkiej w szeroką – opisuje.

Do pierwszych ćwiczeń lepszy jest atrament, ponieważ jego kon-

stencja jest rzadsza niż tuszu. – Tusz ma więcej substancji zagęszczających i klejących. Gdy nałożymy go na stalówkę, to oczywiście pociągnie nam linię, ale może szybko wyschnąć i zakleić narzędzie – tłumaczy specjalistka.

Jej zdaniem najlepsze media są produkowane w Japonii. Używa także koreańskich. Z europejskich najbardziej pasują jej niemieckie, sięga także po polskie. Nie

zawsze kaligrafuje atramentem lub tuszem. Czasami farbami, na przykład akwarelowymi, których błyszczące odmiany są szczególnie potrzebne w okresie przedświątecznym.

Treść wzmocniona krojem pisma

Wśród przyrządów są: stalówki, pędzle, różnego rodzaju piski, mazaki, a także grafiony.

Zarówno narzędzia, jak i media, dobiera się do powierzchni przedmiotu, po którym się kreśli. A kaligrafować można w gruncie rzeczy po wszystkim: po drewnie, muszlach, betonie, kamieniach, ceramice, terakocie, kasztanach... I po papierze, naturalnie.

Na stole leży list do kochanych rodziców. Słowa wymyśliły dzieci, kaligraficzny kształt nadała im Zuza. Osobiste, intymne komunikaty bywają wzruszające, niemniej nad kartką nie ma miejsca na łzy. – Muszę gasić emocje, koncentrować się nad formą, nie treścią, żeby niczego nie zepsuć. Najważniejsze, żeby przekaz wzmocnić krojem pisma, który będzie przeze mnie jak najlepiej wykonany warsztatowo – wyjaśnia.

Listy, podobnie jak podziękowania czy życzenia, należą do najczęstszych zleceń. Oprócz nich Zuza przyjmowała zamówienia m.in. na winietki, opisy lub nazwy różnych produktów handlowych, na księgę mieczy, która posłużyła jako katalog w warsztacie gdzieś w jej rodzinnej Wielkopolsce. – Kaligrafowałam także rekwizyty filmowe do historyzującego serialu „Dom pod Dwoma Orłami” – opowiada – którego akcja dzieje się we Wrocławiu. Musiałam zapisać karty kursywą niemiecką, która wtedy występowała w Breslau.

Łatwe są kroje oparte na pismach wczesnośredniowiecznych, do trudniejszych należy kursywa angielska

Skanuj QR kody, by
dowiedzieć się więcej

Zauważyliście, że w tym numerze na stronach 8, 11, 15 i 18 przy tytułach artykułów pojawiły się QR kody (ang. Quick Response – szybka odpowiedź). Co to takiego? To symbole, które po zeskanowaniu kamerą w telefonie, przeniosą nas do artykułu na stronie www.wroclaw.pl.

Po co? Żeby pokazać galerię pięknych zdjęć, film o inwestycji czy umożliwić naszemu czytelnikowi przeczytanie pełnej wersji ciekawej rozmowy. Mamy bowiem w biuletynie ograniczenia, których nie ma internet – tam galeria pomieści kilkadziesiąt fotografii, a u nas jedną lub najwyżej kilka, a artykuł może mieć właściwie nieograniczoną liczbę znaków, gdy u nas musi zmieścić się w obrębie szpalty i strony.

Dlatego zachęcamy do skanowania i czytania. Jak się za to zabrać? Włącz w telefonie aparat fotograficzny, skieruj go w stronę QR kodu i poczekaj, aż na ekranie pokaże się link. Po kliknięciu w niego palcem na wyświetlaczu, automatycznie połączysz się z pełną wersją artykułu na portalu www.wroclaw.pl.

Chcesz spróbować? Weź telefon i włącz w nim aparat. Skieruj go na czarno-biały kwadrat na początku tego tekstu. Gdy na ekranie komórki pojawi się napis, stuknij w niego palcem. Jeśli jesteś połączony z internetem, otworzy się strona www.wroclaw.pl/biuletyn, na której znajdziesz archiwum biuletynu wroclaw.pl, a w każdej środe – najnowszy numer. Jeśli więc nie zauważysz go w pobliżu swojego domu, zawsze możesz przeczytać go online – wytnij sobie ten kod, przypnij magnesem na lodówkę i skanuj co środę.

Cyberbezpieczna szkoła dla... dorosłych

Jak uchronić dziecko przed przemocą rówieśników w internecie? Dowiedz się tego od ekspertów. Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego rozpoczyna zapisy na bezpłatne spotkania dla rodziców, opiekunów i nauczycieli ws. bezpieczeństwa cyfrowego.

Redakcja

Nie tylko kadra nauczycielska, lecz także rodzice i inni opiekunowie są zaniepokojeni tym, jak bardzo świat cyfrowy wpływa na dzieci i młodzież. Trudności, z którymi borykają się młodzi przez nadmiar nowych technologii, dotyczą wielu aspektów, ale najdotkliwsze dotyczą zdrowia psychicznego.

Dlatego we Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego powstał nowy projekt „Cyberbezpieczna szkoła”, który ma być szansą na uświadomienie sobie wyzwań, jakie stoją przed dorosłymi.

Prelekcje i rozmowy

Będą to spotkania „na żywo” z ekspertką WCRS Martyną Wilk na temat bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w cyfrowym świecie.

Spotkania są adresowane do osób dorosłych: kadry pedagogicznej, rodziców oraz osób zainteresowanych tematyką cyberbezpieczeństwa dzieci i młodzieży.

Podczas prelekcji prowadząca i uczestnicy zajmą się przede wszystkim bezpieczeństwem

Internet to atrakcyjne miejsce dla Twojego dziecka, więc musisz czuwać nad jego bezpieczeństwem w sieci

wizerunku dzieci w sieci: O czym warto wiedzieć i pamiętać? Dlaczego młodzi hejtują oraz co mogą z tym zrobić rodzice i nauczyciele?

Zgłoszenia od 4 grudnia

Wystarczy, że dyrektor szkoły lub osoba reprezentująca radę rodziców wypełni krótki formularz zgłoszeniowy. Zapisy

do projektu ruszają 4 grudnia na stronie wcrs.pl. Spotkania zaczną się już w nowym roku – w wybrane czwartki, w godzinach popołudniowych, każde będzie trwało ok. 90-120 min.

Apel do szkół

Szkoła może także zaprosić do udziału lokalną społeczność, sąsiednie szkoły, przedstawicieli

organizacji pozarządowych NGO i Centrów Aktywności Lokalnych.

Organizatorzy szkoleń mają nadzieję, że podczas spotkań z mieszkańcami i mieszkankami nie zabraknie przestrzeni, aby porozmawiać o presji ciężącej na rodzicach i pedagogach w obliczu cyberprzemocy dotyczącej ich dzieci.

Wydano 550 Wrocławskich Kart Seniora

Rozdawanie kart seniora na targowiskach zorganizowali: WCRS, Biuro Współpracy Gospodarczej UMW i zarządcy targowisk

Dobiega końca pilotażowa wersja projektu, dzięki któremu wrocławianie 60+ przy okazji codziennych zakupów na targowiskach mogli otrzymać Wrocławską Kartę Seniora.

Redakcja

Od 7 listopada w czwartki i piątki na czterech wrocławskich targowiskach czynne było stoisko wydające bezpłatną srebrną Wrocławską Kartę Seniora. Dzięki niej mieszkańcy Wrocławia w wieku 60+ mogą korzystać ze zniżek. Jeszcze tylko przez dwa dni będzie można odebrać taką kartę:

- **5.12** na Targowisku Niedźwiedzia (ul. Niedźwiedzia 1) w godz. 11-13 i w Pasażu Zielińskiego (ul. Swoboda 37) w godz. 14-16,
- **6.12** na Ryneczku Jemiołowa (ul. Grochowa 13) w godz. 9-11 i Bazarze Komandor (ul. Radońska 38) w godz. 11.30-13.30.

– Teraz przyjdzie czas na analizę, podsumowanie pilotażu i plany na kolejny rok – mówi Małgorzata Golak, dyrektor Biura Rozwoju Gospodarczego UMW.

Karty są wydawane przez cały rok w innych miejscach w mieście. – Zapraszamy do Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego, którego częścią jest Wrocławskie Centrum Seniora, na pl. Dominikański 6, gdzie kartę otrzymać można codziennie od 9 do 15 – dodaje Robert Pawliszko, wicedyrektor WCRS. W mieście srebrną kartę wyrobić można także w Centrach Obsługi Pasażera i filiach Miejskiej Biblioteki Publicznej.

Pola, co zaklina zwierzęta w obrazach

Malarkę Polę Dwurnik od kilkunastu lat zajmuje postać Alcyny, literackiej bohaterki wyczarowanej na stronach XVI-wiecznego poematu „Orland szalony” Ludovica Ariosta. Oglądając wystawę w Krupa Gallery, przekonamy się, jak artystka czyta tę postać.

Magdalena Talik

W poemacie rycerskim „Orland szalony” Alcyna jest wiedźmą, zwodniczą, występłą, niebezpieczną. Zamieniając się w młodą, atrakcyjną kobietę uwodzi mężczyzn, a potem znużona nimi porzuca wybranków, zamienia w zwierzęta, drzewa, czasem w żywoł w wodospadu.

Kobieta wolna

Pola Dwurnik widzi jednak w bohaterce XVI-wiecznego utworu kobietę wolną. „Przyznając sobie prawo do rozkoszy i samodzielnego wyboru partnera. Jest przy tym postacią tragiczną – nie ma w Alcynie zgody na przemijanie i brzydotę, nie reprezentuje sobą ani odrobiny cnotliwej pokory i nie odczuwa żalu” – pisze artystka w tekście „Uniesienie czarownicy Alcyny przez białe ptaki” w portalu Nowa Orgia Myśli.

I dodaje: „Podobno, gdy się jest malarzem (malarką), i opanowało

Pola Dwurnik pokazuje na wystawie „Nowa choreografia Alcyny” swoją bohaterkę w otoczeniu zwierząt

się malarski warsztat – wszystko można namalować. A co zostanie namalowane – zaistnieje i będzie istnieć wiecznie. Jeśli zatem namaluję zwycięstwo czarownicy Alcyny, będzie trwać w triumfie na moich obrazach, jak święci na płótnach starych mistrzów”.

Na nowej wystawie Alcyna jest przedstawiona jako postać ze szczególnej choreografii, bo pozostałe role grają w tym spektaklu zwierzęta, którymi otoczyła się kobieta. Obejrzymy prawie 30 ob-

razów, gwaszy, kolaży, form rzeźbiarskich (i to głównie nowe prace).

Wiele inspiracji

Polę Dwurnik inspirowało malarstwo, fotografia (rzecz jasna, literatura, z której zaczerpnęła postać Alcyny), a odwiedzający bez trudu dostrzegają, jak na obrazach pojawiają się wątki z dzieł mistrzów (Goya, van Gogh, Kiefer).

Podczas ekspozycji „Nowa choreografia Alcyny” można też doświad-

czać specjalnej instalacji dźwiękowej (kompozycja Daniela Oźgi) z głosem Alcyny.

Gdzie zobaczyć?

Wystawę zobaczymy w Krupa Gallery przy ul. Księcia Witolda 48/70. Czynna jest: od czw. do sob. w godz. 14–18, a od pon. do środy po wcześniejszym umówieniu się mailowym: kontakt@krupagallery.pl.

Wstęp na wystawę jest wolny.

Festiwal Barbórkowy Chórów Akademickich

Festiwal, którego 49. edycja rozpoczyna się 5.12, ma swoje grono wielbicieli i stałych bywalców. W tym roku czekają nas cztery dni koncertów nie tylko we Wrocławiu. 5.12 godz. 19 – Koncert Inauguracyjny, aula PWR (Wybrzeże Wyspiańskiego 27); 6.12, godz. 19 – I Koncert Festiwalowy, Oratorium Marianum (pl. Uniwersytecki 1); 7.12, godz. 18 – II Koncert Festiwalowy, Aula Leopoldina (pl. Uniwersytecki 1); 8.12 – Koncerty chórów polskich uczelni technicznych: Żmigród, Oleśnica, Jelcz-Laskowice, Oława; 8.12, godz. 19 – Koncert Finałowy, kościół pw. św. Maksymiliana Marii Kolbego we Wrocławiu (ul. Horbaczewskiego 20). Wstęp wolny.

Śladami Angelusa Silesiusa

Kameralny Chór Angelus zaprasza w sobotę 7.12 o godz. 17 na muzyczny spacer śladami Angelusa Silesiusa – barokowego myśliciela, poety i mistyka, który urodził się we Wrocławiu 400 lat temu, o którym opowie Anna Oryńska. Wydarzenie rozpocznie się w bazylice Świętej Elżbiety, w kościele św. Macieja wysłuchamy utworów do tekstów Angelusa oraz Juliusza Słowackiego i Bogusława Kierca, na koniec odbędzie się spotkanie przy gorącej herbacie w Ossolineum.

Mikołajki w Muzeum Poczty

Z okazji mikołajek 7.12 Muzeum Poczty i Telekomunikacji, ul. Z. Krasieńskiego 1, zaprasza na:

- prezentację prac z konkursu „Ten magiczny czas...” (godz. 10–16),
- spotkanie z Izabelą Kupietz, autorką bajki „Zosia w Muzeum. Telefon” (godz. 12) oraz
- całonocne warsztaty plastyczne, podczas których uczestnicy będą mogli własnoręcznie wykonać ozdoby świąteczne nawiązujące do zbiorów muzeum (godz. 10.30–15). Wstęp jest bezpłatny.

Wrocławskie Targi Dobrych Książek

Poetka Urszula Kozioł, ksiądz Adam Boniecki, dziennikarka Anne Applebaum, laureat Angelusa Pavol Rankov, litewska pisarka Kristina Sabaliauskaitė. To gwiazdy Wrocławskich Targów Dobrych Książek 2024, które już od 5 do 8 grudnia w Hali Stulecia.

Magdalena Talik

Podczas tegorocznych 32. Wrocławskich Targów Dobrych Książek swoją ofertę zaprezentuje prawie 200 wydawców na 160 stoiskach. Zaplanowano 100 spotkań autorskich, warsztatów, 150 autorów będzie podpisywało swoje książki i spotka się z czytelnikami. To m.in.: Urszula Kozioł (spotkanie 7.12, godz. 16, Wrocławskie Centrum Kongresowe); Anne Applebaum (spotkanie 7.12, godz. 14, Wrocławskie Centrum Kongresowe); Pavol Rankov (spotkanie 6.12, godz. 16, Hala Stulecia, sala zielona); ks. Adam Boniecki (spotkanie 8.12, godz. 14, Wrocławskie Centrum

Kongresowe); Bogdan de Barbaro (spotkanie 7.12, godz. 12, Hala Stulecia, sala żółta); Marek Krajewski (podpisywanie książek 7.12, godz. 15, stoisko wydawnictwa Znak); Anna Janko (spotkanie 7.12, godz. 14, Hala Stulecia, sala czerwona); Jacek Dehnel (spotkanie 7.12, godz. 17, Hala Stulecia, sala niebieska); Kristina Sabaliauskaitė (spotkanie 7.12, godz. 13, Hala Stulecia, sala fioletowa).

Targi będą czynne 5.12 (czw.) w godz. 12–19, 6.12 (pt.) w godz. 11–19, 7.12 (sob.) w godz. 11–19, 8.12 (niedz.) w godz. 11–17. Bilety do nabycia na goingapp.pl (12,49 zł normalny i 7,49 zł ulgowy).

Targi co rok odwiedzają tłumy czytelników (na zdjęciu rok 2022)

Ale kalendarz! I to wy jesteście autorami zdjęć

MPK rzuciło hasło i odzew był niesamowity. Na ogłoszony przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne konkurs fotograficzny „Kalendarz MPK 2025” wpłynęło aż 150 prac. Jak widać, we Wrocławiu nie brakuje miłośników fotografii i jednocześnie komunikacji miejskiej. MPK wyróżniło 17 prac i nie zdradza jeszcze, które z nich znajdą się w przyszłorocznym kalendarzu, jednak wszystkie wyróżnione prace dobrze wróżą wydawnictwu, bo to po prostu piękne wrocławskie kadry.

RAFAŁ KOZIARSKI

ADRIAN SOLTYS

ŁUKASZ HARA

BARTOSZ KAZMIERCZAK

TOMASZ CZARNY

MONIKA ZUCHA

Poznajcie Antoine'a, kibica Śląska z Francji

Pierwszy raz o Śląsku Wrocław usłyszał pięć lat temu i od tamtej pory zakochał się w nim bezgranicznie. W październiku spełnił marzenie i obejrzał mecz WKS-u na trybunach Tarczyński Areny, a teraz ponownie zawitał do Wrocławia. Poznajcie Antoine'a – kibica Śląska prosto z Francji!

Redakcja

Antoine Gedon kochał piłkę od zawsze, niemniej o Śląsku dowiedział się w dość przypadkowych okolicznościach. Z ciekawości zaczął czytać o historii klubu, zagłębiał się w jej ówczesną sytuację i po prostu się w nim zakochał. W 2021 roku założył fanowskie konto Śląska na portalu X, które pozwoliło mu dotrzeć nie tylko do francuskich, ale również i polskich kibiców.

Jego pasja rozwinęła się do tego stopnia, że postanowił przyjechać do Wrocławia specjalnie po to, by obejrzeć mecz ukochanego klubu z trybun Tarczyński Areny. Nie zabrakło oczywiście też czasu na zwiedzanie Wrocławia.

Antoine otrzymał pamiątkową koszulkę od Simeona Petrova, swojego ulubionego piłkarza WKS-u

– Czuję się trochę jak w swoim rodzinnym mieście – Lille. Ludzie są bardzo przyjaźni i pomocni. Świetnie musi się tutaj mieszkają – opowiada Antoine o wrażeniach dotyczących naszego miasta.

Antoine zobaczył zwycięskie starcie ze Stalą Mielec oraz remisowy mecz z Rakowem Częstochowa. Kibic spędził fantastyczny czas i oprócz typowo meczowych atrakcji, miał okazję spotkać się

i otrzymać koszulkę od zawodnika WKS-u Simeona Petrova.

Francuski sympatyk WKS-u bawił się na tyle dobrze, że pod koniec listopada postanowił wrócić i ponownie wspierać drużynę, tym razem na spotkaniach z Puszczą Niepołomice i Piastem Gliwice z Pucharem Polski.

– Wiadomo, że złe momenty się zdarzają, ale ja wierzę w tę druży-

nę całym moim sercem. Wiem, iż zespół da z siebie wszystko. Dlatego też tu wracam – pokochałem to miejsce, ten klub i jestem pełen wiary. Będzie dobrze. Musi być dobrze! – mówi Antoine.

Śląsk w tym roku zagra jeszcze jedno spotkanie wyjazdowe – 7 grudnia w Gdańsku z Lechią – oraz jedno domowe: 14 grudnia o godz. 17:30 z Radomiakiem Radom na Tarczyński Arena Wrocław.

Celowniki zostały dobrze nastawione

Kalisz zdobyty – siatkarki #VolleyWrocław pokonały w wyjazdowym starciu Energę MKS 3:1. W Tauron Lidze wygrały połowę z 10 meczów. W czwartek (5.12, Orbita, godz. 19) podejmą sąsiada w tabeli – UNI Opole – i mogą znaleźć się jeszcze bliżej czołowej ósemki.

Diaris Perez (w samym środku) jest liderką w ataku #VolleyWrocław

Michał Szałkowski

Tauron Liga to rozgrywki dwóch prędkości – jest czwórka dominująca, czyli dwie łódzkie ekipy – Commercecon i PGE Grot Budowlani, BKS Bielsko-Biała i DevelopRes Rzeszów. Jest też grupa walcząca o play-offy i w niej jedną z głównych ról chcą i odgrywają wrocławianki. W weekend podopieczne trenera Bartłomieja Dąbrowskiego pewnie pokonały 3:1 Energę MKS Kalisz.

Ważny wyjazd, ważna wygrana

W środku pierwszego seta wrocławianki dzięki równej dystrybucji Martyny Łazowskiej między Kingą Stronias a Diaris Perez odskoczyły na kilka punktów i dowiozły pewną wygraną. W drugim, mimo prowadzenia 22:18, dały się prześcignąć, i po własnych błędach (choćby

w ustawieniu i ataku) przegrały na przewagę do 24. Przegrana rozjuszyła je w secie trzecim, w którym rządziły zagrywką i dały ugrać rywalkom tylko 11 oczek. W czwartym secie do trudnej zagrywki dodały jeszcze kilka punktów blokiem. Trzy asy wykręciła w tym starciu Diaris Perez. Mecz skończył się w czterech setach.

Kubańska przebojowość

Absolutną liderką #VolleyWrocław w ostatnim czasie jest dynamiczna przyjmująca. W meczu z Kaliszem wyśrubowała aż 26 pkt. (23 z ataku, 3 serwisem).

Za swoje wyczyny już trzykrotnie dostała tytuł MVP danych spotkań. To na niej spoczywa główny ciężar ataku, a że coraz lepiej rozumie się z rozdzielającą piłką Martyną Łazowską, to widać tego efekty.

Tydzień w skrócie

Nicolas Massu oraz Ivan Lendl będą nowymi trenerami Huberta Hurkacza. Wrocławianin, jeden z czołowych tenisistów na świecie, pozostawał bez szkoleniowca od końca sierpnia. Wtedy zakończył współpracę z Craigiem Boyntonem. Massu jest złotym medalistą w deblu z Aten (2004 r.), z kolei Ivan Lendl zgromadził aż osiem tytułów wielkoszlemowych.

Ważne wieści dla kibiców żużlowej **Betard Sparty Wrocław** – w czwartek 5 grudnia o godz. 14 ruszy zamknięta przedsprzedaż karnetów na mecze w sezonie 2025. Znajdziecie ją na stronie: bilety.wts.pl. Udział mogą wziąć posiadacze całosezonowych wejściówek z sezonu 2024. Natomiast sprzedaż otwarta dla wszystkich kibiców rozpocznie się w piątek 6 grudnia o godzinie 14.00.

WYDARZENIA SPORTOWE

piłka nożna

PKO BP Ekstraklasa, 7.12, godz. 14.45, Polsat Plus Arena Gdańsk, **Lechia Gdańsk – Śląsk Wrocław** (Canal+ Sport3)

koszykówka mężczyzn

Orlen Basket Liga, 6.12, godz. 17.30, Hala Gryfia, **Energia Icon Sea Czarni Słupsk – Śląsk Wrocław** (Polsat Sport 2)

piłka ręczna

Orlen Superliga, 7.12, godz. 18, Stegu Arena, **Corotop Gwardia Opole – Śląsk Wrocław** (Emocje TV)

koszykówka kobiet

Orlen Basket Liga Kobiet, 7.12, godz. 16, KGHM Ślęza Arena, **1KS Ślęza Wrocław – PolskaStrefaInwestycji Enea AJP Gorzów Wielkopolski** (Emocje TV)

siatkówka kobiet

Tauron Liga, 5.12, godz. 19, Hala Orbita, **#VolleyWrocław – UNI Opole** (Polsat BOX GO)

Klasyki kina niemego z muzyką na żywo w DCF-ie

Dolnośląskie Centrum Filmowe w ramach Energii dźwięku zaprasza na pokazy 7.12. „Muszla i Ksiądz” (1928) i „Pies Andaluzyjski” (1929) z akompaniamentem Igora Gawlikowskiego będą wyświetlone o godz. 16. Słynny film Luisa Buñuela i Salvadora Dalego, pozbawiony fabuły, wciąż wywołuje silne emocje, zwłaszcza słynna scena przecinania oka.

O godz. 18.30 zespół Rosa Vertov zagra do „Słońca i Cienia” z 1922 roku. Film Musidory, francuskiej producentki, scenarzystki, reżyserki i aktorki, jest tragiczną historią o losach Juany zakochanej w torreadorze. O godz. 21 Agresiva 69 wykona muzykę do filmu „Golem” z 1920 roku. Ekspresjonistyczna interpretacja legendy o postaci z gliny to jeden z pierwszych horrorów w historii kina. Bilety w cenie 30 zł za pokaz dostępne w kasie kina.

Bezpośrednie zagrożenie zdrowia i życia

Numer ratunkowy: **112**

Straż Miejska: **986**

Centrum Powiadamiania Ratunkowego WOPR (nr ratunkowy nad wodą): **601 100 100**

Centrum Zarządzania Kryzysowego: **71 770 22 22**

Telefony awaryjne

(bezpłatne, czynne całą dobę)

Pogotowie energetyczne: **991**

Pogotowie gazowe: **992**

Pogotowie ciepłownicze: **993**

Pogotowie wodno-kanalizacyjne: **994**

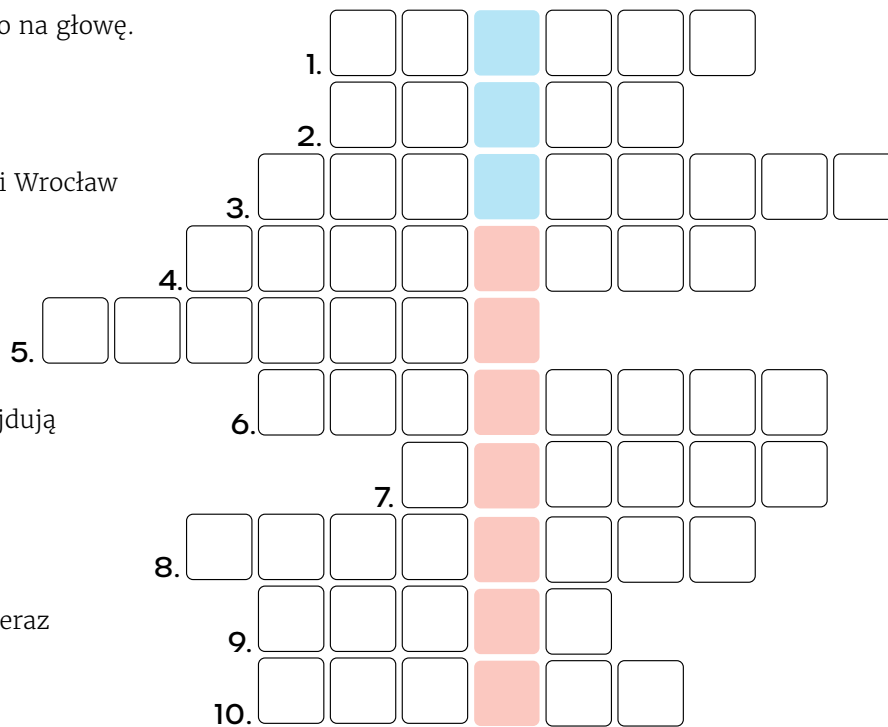
Andrzej Piaseczny & Kacper Dworniczak święcie

„Jeszcze zanim Święta” – pod takim tytułem 9.12 o godz. 20 w Sali Koncertowej Radia Wrocław koncert zagrają Andrzej Piaseczny & Kacper Dworniczak. Dobrze znany wokalista i wirtuoz gitary zaprezentują lubiane świąteczne piosenki w aranżacji na głos i gitarę klasyczną. Będzie więc ponadczasowa „Dzień jeden w roku”, uśmiechnięta „Ding

Dong” czy delikatna pastorałka „Lulejże, mi lulej” z filmu „Miś”. Usłyszycie też „Zanim Święta” – utwór skomponowany przez Kubę Badacha. Andrzej Piaseczny i Kacper Dworniczak wybrali tę piosenkę jako promującą płytę wydaną w listopadzie tego roku. Muzycy delikatnie wprowadzą Was w bożonarodzeniowy nastrój, który umili przygotowania do świąt. Bilety w cenie od 180 zł można kupić przez internet w serwisach eBilet oraz Biletyna.

KRZYŻÓWKA NUMERU 208

- Ma go bluza z herbem Wrocławia, zakładamy go na głowę.
- Kolor psa na kamienicy w Rynku.
- Projektant wrocławskiej Hali Targowej.
- Przez krótki czas na początku XIX w. zajmowali Wrocław i zburzyli mury miejskie.
- Właściciel cukrowni na Klecinie, który ufundował obiekt spacerowy na dzisiejszym Bastionie Sakwowym.
- Dworzec i osiedle w naszym mieście, gdzie znajdują się warsztaty rzemieślnicze i sklepiki.
- W rzemiośle inaczej majster.
- Korzenne świąteczne ciastka z miodem.
- Mała uliczka obok Rynku – kiedyś rzeźników, teraz artystów.
- Obchodzi imieniny 6 grudnia – ... Mikołaj.

Aby wygrać jedną z trzech nagród, wystarczy wysłać hasło z krzyżówki SMS-em pod numer **664 072 606**. Koszt jednego SMS-a wg taryfy operatora.

W treści należy wpisać numer biuletynu i po kropce prawidłową odpowiedź. W tym numerze będzie to **208.HASŁO** (słowo HASŁO należy zastąpić rozwiązaniem krzyżówki). Na odpowiedzi

czekamy do **11.12 do godz. 20**. Trzech zwycięzców wyłonimy zgodnie z regulaminem spośród autorów prawidłowych odpowiedzi do **18.12**. Skontaktujemy się z nimi w ciągu trzech dni roboczych z nr. tel. **71 776 71 00**. **UWAGA!** Według regulaminu nagrodę można wygrać raz na 12 miesięcy. W tym wydaniu do zdobycia: bluza z her-

bem Wrocławia, workoplecak i świąteczny kubek z krasnałem maskotką. Zwycięzcami w nr. 206 (hasło: Dobro wraca) zostali: pan Kamil (bluza), pan Przemysław (workoplecak) i pani Sylwia (kubek). Gratulujemy!

➤ **Regulamin i RODO**
www.wroclaw.pl/biuletyn/#konkurs

➤ Napisz do nas!

REDAKCJA

pl. Solny 14, 50-062, Wrocław,
www.wroclaw.pl,
e-mail: biuletyn@araw.pl

Redaktor naczelna
Anna Aleksandrowicz

Redaktor wydania
Agata Zięba

DRUK

AGORA
ul. Daniszewska 27
03-230 Warszawa

WYDAWCA
Gmina Wrocław